

Program rozvoje města Dobřany

Analytická část

Dobřany

nad nádražím

za stodolami

PROGRAM ROZVOJE MĚSTA DOBŘANY

ANALYTICKÁ ČÁST

Objednatel: Město Dobřany
Náměstí T. G. M. 1,
334 41 Dobřany

Zpracovatel: Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.
Riegrova 1
301 11 Plzeň

Tým zpracovatele:

Ing. Pavel Beneš	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje
Ing. Filip Uhlík	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje
Lucie Ženíšková	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje
Ing. Aleš Richtr	EDIP, dopravní inženýrství
RNDr. Milan Svoboda	Územní a krajinné plánování, rozvoj měst

Pro jednání zastupitelstva dne 25. června 2014

I. Situační analýza	3
1 Poloha a vnější vztahy	3
1.1 Geografická poloha	3
1.2 Dopravní poloha	3
2 Obyvatelstvo	4
2.1 Populační vývoj	4
2.2 Struktura obyvatel	5
Pohlaví a věk	5
Vzdělanost	5
Ekonomická aktivita	5
2.3 Sociální klima	6
3 Bydlení	7
3.1 Bytová výstavba	7
3.2 Struktura a vybavenost bytů	8
3.3 Bytová politika města	8
4 Vybavenost a služby pro obyvatele	10
4.1 Vzdělávání	10
Předškolní vzdělávání	10
Základní vzdělávání	10
Dostupnost vzdělávání	11
4.2 Zdravotnictví	11
4.3 Sociální zařízení a služby	12
Sociální zařízení	12
Sociální služby	12
4.4 Kultura	13
Kulturní zázemí	13
Kulturní akce	14
4.5 Sport	15
4.6 Spolky a organizace	16
4.7 Další možnosti trávení volného času	17
Zájmová činnost	17
Ostatní infrastruktura pro volný čas	18
4.8 Integrovaný záchranný systém	19
5 Zaměstnanost a ekonomický rozvoj	21
5.1 Trh práce	21
Nezaměstnanost	21
Pracovní místa	21
Pohyb za prací	22
5.2 Podnikání	23

Infrastruktura pro podnikání	23
Obchod a služby	24
Cestovní ruch	24
5.3 Ekonomický rozvoj města	25
Rozpočet a majetek města	25
Vnější vztahy	25
Marketing města	25
Komunikace města s občany	26
6 Doprava	27
6.1 Silniční doprava	27
Širší vztahy	27
Dopravní zatížení	27
Dopravně technický a stavební stav komunikací	28
Dopravní nehody a bezpečnost silničního provozu	28
Doprava v klidu	29
6.2 Cyklistická a pěší doprava	30
Cyklistická doprava	30
Pěší doprava	30
6.3 Veřejná doprava	30
Železniční doprava	30
Autobusová doprava	31
6.4 Letecká doprava	31
7 Prostředí města	33
7.1 Ovzduší	33
7.2 Čistota města a odpady	33
7.3 Veřejná prostranství a zeleň	33
7.4 Nakládání s vodami	33
Zásobování pitnou vodou	34
Likvidace odpadních vod	34
Ochrana před důsledky povodní	34
8 Územní rozvoj	35
8.1 Zastavěné území	35
8.2 Okolí města	36
II. SWOT analýza	37
Seznam použitých zdrojů	38
Seznam příloh	39

I. Situační analýza

1 Poloha a vnější vztahy

1.1 Geografická poloha

Město Dobřany leží v západních Čechách v těsné blízkosti krajského a statutárního města Plzeň, s jehož katastrálním územím sousedí na severovýchodě. Centra obou měst jsou od sebe vzdálena 12 km. Město Dobřany se svými téměř 7 tisíci obyvateli je největším městem sousedícím s Plzní, když jako jediné sousedící město překonává pětitisícovou hranici obyvatel.

Administrativně město patří do Plzeňského kraje, okresu Plzeň-jih a správního obvodu obce s rozšířenou působností Stod. Město je sídlem pověřeného obecního úřadu (POÚ), jehož správní obvod dále tvoří katastrální území obcí Dnešice, Nová Ves, Přestavky a Vstíš. S tímto správním obvodem sousedí dvě města a dvě velké obce – Přeštice, Stod a Chlumčany, Chotěšov, se kterými má město Dobřany poměrně intenzivní vztahy. Ve všech čtyřech případech se jedná o významná centra zaměstnanosti okresu Plzeň-jih. Města jsou zároveň centry služeb. Je tedy účelné v následující analýze porovnat město Dobřany s těmito referenčními městy a obcemi. Zájmové území pro účel analýzy tedy bylo vymezeno jako spojení správního obvodu POÚ Dobřany a katastrálního území měst Přeštice a Stod a obcí Chlumčany a Chotěšov (viz mapa 1 v příloze).

Katastrální území města Dobřany má rozlohu více než 35 km² a tvoří ho katastrální území Dobřany, Šlovice a Vodní Újezd. Na tomto území se nachází části obcí Šlovice (347 obyvatel), Vodní Újezd (103 obyvatel) a Dobřany (6319 obyvatel), přičemž část obce Dobřany je tvořena dvěma základními sídelními jednotkami Dobřany (6196 obyvatel) a Dobřánky (123 obyvatel – vše dle Statistického lexikonu obcí 2013, ČSÚ).

Dobřany leží převážně v údolí na pravém břehu řeky Radbuzy, která meandruje katastrem města od východu na sever. Nejnižší bod města Dobřan, 318 m n. m., se nachází na hranici s městem Plzní, kde Radbuza opouští katastr. Široká údolní niva se na obou březích poměrně zřetelně zdvihá. Na levém břehu upoutá pískovcová Martinská stěna a Kamínek (367 m n. m.).

Na pravém břehu se pak nachází nejvyšší body katastru města. Od severu se postupně zdvihají Březový vrch (391 m n. m.), Šlovický vrch (431 m n. m.) a Kluk (462 m n. m.). Nejvyšším bodem na katastru města je však bezejmenná kóta 516 m n. m. v blízkosti Jeleního vrchu – Vysoká (522 m n. m.), který se však již nachází za hranicí katastru. Výraznými dominantami za hranicemi katastru jsou dále Chlumčanský vrch na jihu (414 m n. m.) a Křížový vrch (487 m n. m.) na jihozápadě.

1.2 Dopravní poloha

Katastrálním územím města Dobřany prochází na severu dálnice D5 (E50) a na východě silnice I/27 (E53). Dokončení dálnice a vybudování dálničního přivaděče jako přeložky silnice I/27 výrazně změnilo dopravní polohu města, přestože křížení těchto dvou komunikací leží těsně za hranicemi města. Podstatně se zkrátila časová dostupnost Plzně i dalších center (Rokycany, Beroun, Praha) automobilovou dopravou.

Zpočátku dálnice snížila dopravní zatížení silnice II/180, která prochází blízko centra města i Dobřánkami a Vodním Újezdem. Ekonomický vývoj a vývoj zpoplatnění dálnice však zřejmě

vedly v posledních letech k návratu části dopravy z dálnice na silnici II/180. Ta patří mezi velmi významné silnice regionální silniční sítě, neboť spojuje mezinárodně významné silnice I/26 (Plzeň – Domažlice Rozvadov) a I/27 (Plzeň – Klatovy – Železná Ruda) v souběhu s dálnicí a zároveň je součástí aglomeračního okruhu Plzně.

Městem Dobřany prochází od severu k jihu celostátní železniční trať č. 183 Plzeň – Klatovy – Železná Ruda, která tvoří osu veřejné dopravy města, neboť dálkové autobusové linky jezdí po silnici I/27 mimo město i jeho části. Na trati je provozována taktová doprava. Veřejná doprava v tangenciálním směru ve vztahu k Plzni je zajišťována autobusy. Nabídka ale není příliš rozvinutá, a to včetně směru na Stod, který je administrativním centrem pro Dobřany.

2 Obyvatelstvo

2.1 Populační vývoj

Podle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 (dále SLDB 2011) žilo ve městě Dobřany celkem 6 769 obyvatel. Oproti předchozímu SLDB 2001 byli do tohoto počtu zahrnuti i lidé bydlící v zařízeních, kterých má město relativně hodně (651), neboť je zde Psychiatrická nemocnice s významným podílem dlouhodobých pacientů. Pokud použijeme srovnatelné údaje, došlo v Dobřanech mezi SLDB 2001 a SLDB 2011 k nárůstu z 5 666 na 6 118 obyvatel, tedy o 452 (tj. o 8 %).

Podrobněji dokumentují tento poměrně trvalý, ale nikterak rychlý populační růst města Dobřany grafy o pohybu obyvatel. Graf 1 ukazuje, že v celém sledovaném období 2000 až 2012 rostly Dobřany populačně pomaleji (+7,4 %) ve srovnání s největším referenčním městem Přeštice (+12,3 %). Zbývající referenční město a obce však rostly pomaleji než Dobřany – Chotěšov (+5,9 %), Stod (+4,9 %) a Chlumčany (+1,3 %).

Celý SO POÚ Dobřany ve stejném období rostl populačně rychleji než město Dobřany (+11,5 %), neboť všechny jeho ostatní obce rostly rychleji. Nejvýraznější růst zaznamenala zpočátku populačně nejmenší Nová Ves (ze 106 na 272 obyv., tj. +157 %), která je na hranicích města Plzně. Tím předstihla Přestavky (ze 197 na 227 obyv., +15 %). Rychle rostla také Vstiš (z 349 na 470 obyv., +35 %). Nejpomaleji rostly největší Dnešice (ze 747 na 827 obyvatel, +11 %).

Graf 2 v příloze dokládá, že počet obyvatel města Dobřany rostl od roku 2002 s výjimkou roku 2005. O něco významnější byla pro vývoj počtu obyvatel migrace. Počet přistěhovalých i vystěhovalých každoročně přesahoval 100 obyvatel. Celkem Dobřany v letech 2000-2012 získaly migrací 344 obyvatel. Nejvíce to bylo v letech 2002-2004 a 2006-2008. Naopak v letech 2002, 2005 a 2011 došlo k migračnímu úbytku.

Růst tzv. přirozenou měnou, tj. rozdíl mezi narozenými a zemřelými, byl sice o něco nižší (271) než migrační přírůstek, ale výrazně přispěl ke stabilitě populačního růstu Dobřan. Po celé sledované období byl počet narozených vyšší než počet zemřelých. V letech 2003 až 2012 se počet narozených každoročně pohyboval mezi 68 až 92, tj. 11,6 až 15,2 narozených na 1000 obyvatel. To mimo jiné ukazuje i na relativně příznivou věkovou strukturu obyvatel.

Ve srovnání s referenčními městy měly Dobřany ve sledovaném období 2000-2012 nejvyšší průměrnou relativní míru narozených (12,4/1000 obyv./rok) i průměrný relativní přirozený přírůstek počtu obyvatel (3,5/1000 obyv./rok). S ohledem na očekávaný dlouhodobý pokles počtu žen ve věku 20-45 let lze předpokládat v následujících letech pokles počtu narozených, který se již projevuje v referenčních městech a obcích (viz graf 3 v příloze).

Z hlediska migrace měly Dobřany ve srovnání s referenčními obcemi naopak nejvyšší průměrnou míru vystěhovalých (25,9/1000 obyv./rok), což ve výsledku vedlo k druhému nejnižšímu průměrnému relativnímu migračnímu přírůstku (4,5/1000 obyv./rok). Podobně velké Přeštice měly však jen o málo vyšší hodnotu tohoto ukazatele (4,6/1000 obyv./rok – vše viz tabulka 1 v příloze).

Dosavadní tempo populačního růstu města Dobřany se jeví jako přiměřené a také výhodné, neboť nekladlo extrémní nároky na výstavbu infrastruktury. Zrychlení tempa může souviset s realizací některých zásadních uvažovaných rozvojových aktivit v okolí města (např. letiště Líně), popř. v Plzni. Schválený územní plán uvažuje s růstem města Dobřany až na 8,5 tisíce obyvatel. Tuto hodnotu je však nutné považovat za vhodnou až v delším časovém horizontu.

2.2 Struktura obyvatel

Pohlaví a věk

K charakteristice struktury obyvatel města Dobřany byla využita data ze SLDB 2011. Zajímavá je převaha mužů nejen v Dobřanech, ale i ve většině referenčních měst a obcích (dále jen obcích) s výjimkou Chotěšova (viz tabulka 2). Na většině území Plzeňského kraje a také v naprosté většině obcí ČR převažují ženy.

Z hlediska věkové struktury patří obyvatelstvo Dobřan k mladším. Průměrný věk mužů i žen, a také hodnotu celkového průměrného věku má město druhou nejnižší ve srovnání s referenčními obcemi (po Chlumčanech). Město Dobřany má ve srovnání se všemi referenčními obcemi nejnižší podíl obyvatel v poproduktivním věku (14,2 % ve věku 65 a více let) a ve srovnání s městy Přeštice a Stod má nejvyšší podíl obyvatel v předproduktivním věku (14,9 % ve věku 0-14 let). Výsledkem je nejnižší hodnota tzv. indexu stáří (95,4 obyvatel v poproduktivním věku na 100 obyvatel v předproduktivním věku) ve srovnání s referenčními obcemi.

Z hlediska potřebnosti sociálních a zdravotnických služeb je významný počet obyvatel ve věku 80 a více let. Ze srovnávaných obcí vykazuje město Dobřany nejvyšší počet (230). Tuto skutečnost mohla ovlivnit i nabídka kapacit DPS pro obyvatele z jiných obcí, vč. Přešticka.

Vzdělanost

Složení obyvatel podle stupně dosaženého vzdělání je zpravidla do značné míry ovlivněno velikostí obce a jeho polohou vůči centru. To potvrzuje i srovnání podílů obyvatel ve věku 15 a více let Dobřan s referenčními městy (viz tabulka 2). Od středního vzdělání s maturitou mají Dobřany vždy druhý nejvyšší podíl po Přešticích. U nižších stupňů vzdělání je to naopak. Lze tedy konstatovat, že vzdělanost obyvatelstva města Dobřany odpovídá jeho populační velikosti.

Ekonomická aktivita

Podíl ekonomicky aktivních je ve srovnání s referenčními obcemi v Dobřanech nejvyšší (48,5 % viz tabulka 2). Stejně je to i s podílem zaměstnaných (44,5 %). Podíl nezaměstnaných činil podle SLDB 2011 v Dobřanech 3,9 % obyvatel.

Z ekonomicky neaktivních mají ve všech srovnávaných obcích největší podíl nepracující důchodci. V Dobřanech tvoří čtvrtinu populace, což je po Stodu nejvíce. Naopak podíl žáků a studentů mají Dobřany (12,2 %) po Stodu nejvyšší.

2.3 Sociální klima

Složení obyvatel města Dobřany z hlediska některých sociálních charakteristik, které mají vliv na sociální klima, se podle SLDB 2011 ve srovnání s referenčními městy a obcemi podstatně liší (viz tabulka 2 v příloze). Město má např. ve srovnání se všemi referenčními obcemi nejnižší podíl obyvatel narozených v obci současného bydliště (37 % podle bydliště matky v době narození potomka dotyčné). Což je ovlivněno začleněním Dobřan do Sudet a z toho plynoucím poválečným vývojem. Dlouhodobou stabilitu obyvatel, kterou tento ukazatel reprezentuje, zřejmě ovlivnila také dřívější přítomnost armády ve městě. Na hodnotu ukazatele mohl v případě Dobřan působit i vysoký podíl bydlících v zařízeních (9,6 %), a to jak v DPS, tak především v Psychiatrické nemocnici.

Aktuálně však město Dobřany vykazuje některé příznivé charakteristiky z hlediska stability obyvatel. Má například vyšší podíl obyvatel se státním občanstvím ČR než všechny referenční obce. Jen 2,6 % obyvatel jsou cizinci. Zároveň mají Dobřany velmi vysoký podíl obyvatel s trvalým pobytem (98,1 %). Tedy přibližně jen 1 % obyvatel, kteří v rámci SLDB 2011 uvedly Dobřany jako místo svého obvyklého pobytu, zde nemá trvalý pobyt. Ve městě se tedy nerozšířily v době ekonomického růstu ubytovny pro pracovníky, zejména ze zahraničí, podobně jako v některých jiných obcích v zázemí Plzně. V Dobřanech zřejmě tedy nedošlo k výrazným změnám sociální struktury minimálně z tohoto hlediska. Pro srovnání uveďme, že z referenčních obcí tento proces, který lze považovat za rizikový pro sociální strukturu a klima, pravděpodobně nejvíce postihlo město Přeštice (10,2 % cizinců a 8,7 % obyvatel nikoliv s trvalým pobytem).

Pozitivním rysem města Dobřany je také nízký podíl obyvatel bydlících mimo byty a zařízení zjištěný při SLDB 2011 (0,7 %). Tato kategorie (zjednodušeně bezdomovci) byla však zjišťována vůbec poprvé a je nutné k jeho hodnocení přistupovat obezřetně. Za pozornost stojí spíše zjištěný vysoký podíl této skupiny obyvatel (např. 9,3 % ve Vstiši).

Přes uvedené klady sociální skladby obyvatel města Dobřany zjištěné na základě statistických dat bylo podle průzkumu identifikováno jako jedna z problematických oblastí chování minorit. Jako akutní bezpečnostní problém ho vnímalo 53 % z 255 respondentů odpovídajících na tuto otázku. Aktuálně se konkrétně jedná o jeden objekt naproti budově 2. st. ZŠ, jehož rezidenti napadají žáky školy i fyzicky, což přirozeně vyvolává negativní reakce velké části rodičů žáků. Obyvatelé také citlivě vnímají chování bezdomovců a dalších problémových skupin na náměstí i v dalších lokalitách (např. dětské hřiště v Husově ulici).

Dva konkrétní problémy s bezpečností, které se v průzkumu umístily za chováním minorit a lze je tedy považovat za velmi významné pro sociální klima, byla drobná kriminalita a nevhodné chování mladistvých. Z komentářů respondentů vyplynula obava části obyvatel nejen z nevhodného, ale někdy až agresivního chování mladistvých. Přitom ve městě je dostatek příležitostí pro trávení volného času, ale využívá je pouze malá část obyvatel této věkové skupiny.

Obyvatelé také vnímají nárůst počtu nepřízpůsobivých i sociálně slabých občanů. Riziko sociálního vyloučení ve městě se neprojevuje pouze na základě etnicity, ale také v souvislosti se zhoršením ekonomických možností části obyvatel. Toto riziko ještě zvýšila ekonomická krize, jak ukazují zkušenosti města i občanské poradny. Roste počet příjemců sociálních dávek, neplatičů i občanů v insolventi. O eliminaci sociálního vyloučení se zaměřením na mladistvé se snaží nedávno zřízené nízkoprahové centrum Klub Echo, které provozuje Diakonie ČCE.

Přes výše uvedené potíže vyplývá ze srovnání výsledků průzkumů obyvatel v letech 2006 a 2014, že tendence obyvatel odstěhovat se z města Dobřany se snížila, a to i mezi mladými lidmi.

3 Bydlení

3.1 Bytová výstavba

Bytová výstavba je jedním z významných ukazatelů atraktivity města. V souvislosti s tímto faktem je třeba připomenout, že v názorovém průzkumu mezi obyvateli města bylo „klidné bydlení“ uvedeno jako jedna z hlavních předností města (vybralo si ji 53 % respondentů).

O poměrně velkém zájmu o bydlení v Dobřanech svědčí údaje o intenzitě bytové výstavby (též „IBV“; počet dokončených bytů na 1000 obyvatel) v letech 2004 – 2011. Za toto sledované období byla intenzita bytové výstavby v Dobřanech poměrně vysoká a činila 6,23 bytu na 1000 obyvatel (viz tabulka 3 v příloze). Celkem bylo ve městě v tomto období zkolaudováno 298 nových bytů. Dobřany v intenzitě bytové výstavby ve sledovaném období převýšily „konkurenční“ sídla Stod (IBV 5,75), Přeštice (IBV 3,74), Chlumčany (IBV 2,47) a Chotěšov (IBV 0,98). Dobřany jsou v bytové výstavbě i vysoce nad průměrem České republiky (IBV 2004 – 2011 byly 3,36) i Plzeňského kraje (IBV 3,58). Hlavním důvodem pro takto příznivou situaci v bytové výstavbě je zcela jistě blízkost a snadná dostupnost Plzně, která byla se svými 170 tisíci obyvateli zdrojem zájmu o výstavbu v nejbližším okolí. Ve srovnání s ostatními sledovanými sídly hraje svoji roli i příznivá velikost, jeho vybavenost i jeho příjemné přírodní zázemí.

Důležité je ovšem podívat se i na časový vývoj IBV ve sledovaném období (graf 4 v příloze). Vrcholným rokem byl rok 2006, kdy bylo v Dobřanech dokončeno 72 bytů (IBV 12,2). Druhým „nejúspěšnějším“ rokem byl rok 2008 (54 bytů, IBV 8,9). Od tohoto roku je zaznamenán pokles bytové výstavby i obecně zájmu o bydlení v Dobřanech. V roce 2011 se Dobřany s 15 dokončenými byty a IBV 2,45 dostaly mezi pětici porovnávaných sídel až na třetí místo za Přeštice a Stod. Tento fakt nemusí v zásadě znamenat déle trvající pokles zájmu o bydlení v Dobřanech, reálný vývoj ukáže až delší období. V Dobřanech jsou připraveny další plochy pro bytovou výstavbu (kasárna, Malá Strana) s poměrně velkým potenciálem. Na druhou stranu je třeba brát v úvahu některé celkové trendy, jako jsou nižší investice do bydlení díky ekonomickému poklesu a i klesající zájem Plzeňanů o výstavbu mimo město. Je otázkou, nakolik bude zejména druhý trend setrvalý.

Vysoký počet dokončených bytů v letech 2004-2011 znamenal přírůstek pouze 328 obyvatel (viz tabulka 3), což je přírůstek pouze 1,1 obyvatele na byt (pro srovnání v Přešticích činil přírůstek 4,25 obyvatele na byt). Je zřejmé, že zejména počátkem sledovaného období docházelo ke změně bydlení obyvatel města, kteří opustili byty v bytovkách a přestěhovali se do rodinných domů (např. lokalita za Stodolami). Byty v panelových domech si ale z části ponechali ve vlastnictví pro řešení bytové situace dětí. Velký význam v celé situaci bude mít fakt, že mnozí nově bydlící v Dobřanech zůstávají hlášení v původním bydlišti, zejména v Plzni. Počet nově bydlících a skutečný přírůstek je tedy jistě vyšší, než jsou uvedené oficiální čísla vycházející z evidence obyvatel. Ve srovnání s Přešticemi, kde je naopak přírůstek obyvatel na jeden byt velmi vysoký, je důležité, že v Dobřanech prakticky nejsou ubytovny, které znamenají růst počtu obyvatel mimo nové byty.

3.2 Struktura a vybavenost bytů

Dobřany se vyznačují vysokým podílem bytů v bytových domech. Z 2 774 bytů v domech se jich jen necelých 40 % nachází v rodinných domech, což je nejméně ze všech srovnávaných obcí (viz tabulka 4). Obydlených bytů je v Dobřanech 2 535, což je 91 % z celkového počtu bytů v domech. Průměrný počet obyvatel na 1 byt (2,4) je nižší než ve většině srovnávaných obcí.

Podle výsledků SLDB 2011 byl v Dobřanech největší podíl bytů v osobním vlastnictví (795). O něco menší byl počet bytů ve vlastním domě (787), čímž se město liší od referenčních obcí, zřejmě právě v důsledku vyššího podílu bytů v bytových domech. Dobřany mají ze srovnávaných obcí největší počet bytů v nájmu (530).

Z hlediska vybavenosti bytů, resp. napojení na infrastrukturu, patří Dobřany ve srovnání s referenčními obcemi většinou mezi průměrné (viz tabulka 4). Plyn je zaveden do 80 % bytů a na kanalizaci je napojeno více než 90 % bytů. Téměř 80 % bytů v rodinných domech je také napojeno na kanalizaci, tento podíl však řadí Dobřany na předposlední místo ve srovnání s referenčními obcemi.

Z hlediska vytápění je jen malá část bytů v Dobřanech vytápěna kamny, a to jak v bytových, tak rodinných domech (7,4 %, resp. 7,9 %). Lépe jsou na tom jen Přeštice v bytových domech. Z použitých paliv převažuje plyn, který vytápí téměř polovinu obydlí. V referenčních obcích je však tento podíl výrazně vyšší (viz tab. 4 v příloze).

3.3 Bytová politika města

Město Dobřany je významným vlastníkem bytů. Z celkového počtu 2774 vlastní cca 400 bytů, z toho 88 bytových jednotek je ve dvou zařízeních s možností poskytování pečovatelské služby. V nejbližším období skončí omezení převodu u části bytů ve vlastnictví města vyplývající z dotace na jejich výstavbu (bytový dům na tř. 1. Máje). Do budoucna musí město zvážit, jak velký počet bytů je pro něj důležité ponechat ve vlastnictví pro řešení sociálního bydlení popř. rozvojových potřeb.

Potřebné bude řešení tzv. startovacích bytů pro mladé, které jsou zatím v přestavěném kulturním domě v ulici Stromořadí. Zájem o tyto formy je avizován např. i z Plzně. Opačnou polohou bydlení, kterou se musí město zabývat, je řešení bydlení pro osamělé seniory s nízkým nájmem (700 – 1000 Kč měsíčně). Tato možnost je nyní např. v bytovém domě Pobřežní 434. Avizována je potřeba cca 5 bytů pro obyvatele města a cca 20 bytů, pro osoby, které jsou propuštěny z Psychiatrické nemocnice a nemají vlastní bydlení nebo rodinné zázemí.

Byty ve vlastnictví města provozuje dlouhodobě firma Triumfa s.r.o. Plzeň. Zásobování vodou zajišťuje společnost Čevak, a.s. na základě koncese. Koncesní smlouva se připravuje i pro zajištění tepelného zásobování městských domů. Provozovatel zatím nebyl vybrán.

Rozvoj bytové výstavby může město ovlivňovat prostřednictvím územního plánování a majetkových transakcí. Pro výstavbu bytů v bytových domech je z tohoto pohledu nejdůležitější část bývalých kasáren v majetku města. Vedle již existujícího domu s možností poskytování pečovatelských služeb se zde plánuje výstavba tří bytových domů.

Z lokalit určených pro rodinné domy je významná lokalita Malá strana, jejíž rozvoj je prioritou města. Město zde na svých pozemcích hodlá vybudovat základní technickou a dopravní infrastrukturu. Poté zajistí buď výstavbu rodinných domů, nebo bude prodávat zasíťované

pozemky pro výstavbu podle typových projektů. V dalších lokalitách (v jižní části města, ve Šlovicích) nemá město významný majetkový podíl a jejich rozvoj tedy nemůže zásadně ovlivňovat.

Velmi důležitým vstupem města do zkvalitnění stávajících lokalit bydlení je revitalizace sídlišť. Dobřany se této aktivitě věnují již od roku 2004. Na sídlišti Pančava získaly Dobřany dotaci již na šest etap revitalizace věnovaných zejména obnově chodníků, řešení parkování a zčásti i regeneraci ploch zeleně. Dokončení šesté etapy je plánováno na rok 2014, město zvažuje pokračování. U sídliště Hornická je realizován monitoring sítí technické infrastruktury, z něhož vyplyne potřeba jejich obměny či nového řešení.

Důležitým nástrojem bytové politiky města je fond rozvoje bydlení, pomocí něhož město poskytuje půjčky s příznivými podmínkami (úrok 1-2 %, kumulace položek). Bohužel v roce 2014 byl fond pro nedostatek zdrojů v rozpočtu města pozastaven. Jeho obnova je žádoucí jako důležité opatření pro udržení nezbytné míry investic do bytové výstavby zajišťující obnovu bytového fondu a přiměřený rozvoj města.

4 Vybavenost a služby pro obyvatele

4.1 Vzdělávání

Systém škol a školských zařízení ve městě Dobřany je tvořen mateřskou školou (MŠ), základní školou (ZŠ) a Základní uměleckou školou J. S. Bacha Dobřany (ZUŠ).

Předškolní vzdělávání

Mateřská škola Dobřany je příspěvkovou organizací města, která sídlí ve dvou budovách. V budově Loudů (čp. 850) a Stromořadí (čp. 922). Celkový počet žáků navštěvující mateřskou školu činil ve školním roce 2013/14 270 žáků v celkem 10 třídách. Mateřská škola v Dobřanech funguje i pro děti z přilehlých obcí Vstiš a Nová Ves.

Kapacita mateřských škol je v Dobřanech využita stoprocentně, což je výsledkem demografické aktivity silných populačních ročníků 70. a 80. let 20. století. Z důvodu intenzivního nárůstu počtu dětí byla řešena v posledních letech problematika kapacity MŠ. Od školního roku 2014/15 bude navýšen počet dětí obou školek na 298 dětí, což v porovnání s projekcí vývoje počtu dětí ve věku 3-5 let se zda být nejen pro rok 2014/15 jako dostačující (viz graf 5 v příloze). Naopak po tomto roce se ukazuje klesající trend v počtu dětí, což umožní v následujících letech přijmout děti z dalších obcí nebo děti mladší 3 let. Tato věková skupina dětí však bude vyžadovat zvláštní třídu s odlišnými potřebami.

Firma Comtes FHT, sídlící v průmyslové zóně u nádraží, uvažuje o zřízení firemní mateřské školy pro své zaměstnance.

Základní vzdělávání

Základní škola sídlí v Dobřanech ve dvou budovách. Školu navštěvovalo v roce 2013 celkem 578 žáků ve 28 třídách. První stupeň navštěvovalo 368 žáků, druhý stupeň 201 žáků. Součástí školy je i 6 speciálních tříd a 2 oddělení školní družiny při Psychiatrické nemocnici, které poskytují vzdělávání a zájmovou činnost pacientům dětského oddělení (48 žáků).

Od roku 2000 počet dětí navštěvujících ZŠ v Dobřanech klesal, minimální počet žáků byl zaznamenán v roce 2009. V období 2009-2013 však došlo k 21% nárůstu počtu žáků. Od školního roku 2013/14 byla otevřena další první třída, pro uspokojení poptávky tak v současnosti fungují celkem 4 první třídy. V následujících letech v souvislosti s nárůstem počtu dětí nastupujících do prvních tříd se nepočítá s otevřením dalších prvních tříd (viz graf 6). Na druhém stupni bude maxima počtu žáků dosaženo až v roce 2020, výraznější problémy s kapacitou se zde neočekávají.

Školní jídelna, která prochází výraznou modernizací, funguje pro žáky ZŠ a nově i pro mateřskou školu, které obědy dováží. Tato změna ve stravování v MŠ umožnila nárůst kapacity MŠ o dvě třídy.

V rámci ZŠ funguje také školní družina, která má celkem 4 oddělení (126 žáků) při běžném 1. stupni ZŠ pro žáky přípravné třídy a 1. a 2. ročníku. Žákům 3. – 5. ročníku je určen Odpolední klub (30 žáků). V době prázdnin jsou školní družina a odpolední klub uzavřeny. Zájem ze strany rodičů je rozšířit provoz školní družiny až do 18. hodiny. V současnosti řeší ZŠ problém s fungováním školní družiny v souvislosti s naplněnou kapacitou 1. stupně ZŠ. Zvažuje se přesun družiny do jiného vhodného objektu, nejlépe v budově či v dosahu školní jídelny, která by lépe vyhovovala kapacitě i potřebám žáků (blízká možnost sportovního využití, omezení přechodů do jídelny a zpět do budovy 1. stupně).

Budovy prvního i druhého stupně ZŠ prošly za posledních 8 let rozsáhlou rekonstrukcí, byla dokončena přestavba tělocvičny, na školním pozemku vzniklo nové travnaté hřiště na odbíjenou. Pro další sportovní aktivity žáků jsou využívány (v současnosti ne plně vyhovující) prostory nedalekého lehkotletického areálu a sportovní haly.

Škola se aktivně zapojuje do celé řady projektů v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost („Rozumíme penězům“, „Populár“, Regiopopulár aj.) a v oblasti environmentální výchovy („Zelená školní zahrada“, „Zeleň do škol“). Od roku 2005 je držitelem mezinárodního titulu Ekoškola. V rámci mezinárodní spolupráce se jedná o následující projekty v programu Comenius („Životní prostředí a zdraví“, „Europass v praxi“, „Škola a ekonomika“) a v programu Comenius Regio („Bádejme spolu“). Základní škola se podílí také na organizaci vlastních i městských aktivit, např. dlouhodobého projektu Paměť domova, Chvály různosti, Dobřanských pohledů, Mikulášského jarmarku aj. Škola vydává vlastní žákovský časopis Podlavičnick.

Dostupnost vzdělávání

Při hodnocení dojížděky do škol je vhodné zaměřit pozornost na dvě odlišně chovající se věkové skupiny dětí (viz tabulka 5).

První věková skupina ve věku 6-14 let je charakterizována nízkou úrovní dojížděky a vyjížděky do škol. Hlavním směrem vyjížděky je Plzeň (43 žáků). Ze spádové Vstíše naopak dojíždí do Dobřan cca 15 žáků ve věku 6-14 let.

Na pohybu do škol se výrazněji podílí druhá věková skupina (starší 15 let), což je dáno absencí střední školy v Dobřanech. Největší význam má vyjížděka do Plzně, se značným odstupem následují Praha a Klatovy. Plzeň poskytuje komplexní vzdělávací nabídku od středních škol, přes vyšší odborné až po vysoké školy.

Hlavním dopravním prostředkem při dojížděce žáků a studentů z Dobřan do Plzně je vlak. Naopak u dojíždějících do Dobřan, především z obce Vstíš, převládá autobusové spojení.

V souvislosti s dostupností vzdělání se ve městě Dobřany objevuje problémová situace, která vzniká při každodenním dovážení dětí do školských zařízení (jedná se o MŠ, ZŠ ale i ZUŠ). Asi nejproblémovější je situace u 1. stupně ZŠ, na kterou poukázaly i iniciativy žáků školy. V únoru 2014 proběhla akce s názvem „Auta pryč“, jejíž hlavním cílem bylo upozornit na dopravní situaci před budovou 1. stupně ZŠ zejména v ranních a odpoledních hodinách. Téměř 1/3 dotázaných dětí je dopravována do školy autem, což v poměrně krátkém časovém intervalu představuje značné ohrožení bezpečnosti žáků před budovou 1. stupně ZŠ.

4.2 Zdravotnictví

Pro potřeby obyvatel slouží ve městě 2 lékárny (na náměstí a v Sokolovské ul.) V jediném zdravotnickém středisku sídlí dětský lékař, 2 lékaři pro dospělé, dva stomatologové a další detašovaná pracoviště specialistů (ženská, diabetologická a interní ambulance). Mimo zdravotnické středisko se ve městě nachází ještě 1 ordinace dětského lékaře a ordinace kožního lékaře.

V létě 2014 se plánuje přesun nevyhovujících ordinací ze zdravotnického střediska do nově vznikajícího střediska nad supermarketem Penny. Zároveň se jedná o umístění dalších odborných ambulancí, což také závisí na vyjednávání s pojišťovnami. Ordinaci zde obnoví ORL a oční lékař. Velký zájem je v Dobřanech např. o logopeda či rehabilitaci, která je v Chlumčanech.

Další vývoj zdravotnických služeb bude ovlivněn vývojem věkové struktury populace města a okolí. Město má vyšší zastoupení mladší věkové složky do 14 let, která vyžaduje určité specifické zdravotnické služby (např. chybějící logopedie). Zdravotnická zařízení ve městě poskytují služby kromě obyvatelům Dobřan, vč. městských částí Vodní Újezd a Šlovice, také obyvatelům Vstíše.

Administrativně spadá obyvatelstvo Dobřan z hlediska poskytování zdravotnických služeb do města Stod, což naráží na špatnou dostupnost Stodu veřejnou dopravou z Dobřan a přirozenou spádovostí obyvatel do Plzně.

Psychiatrická nemocnice založená v 19. stol. je jedna z největších svého druhu u nás, celý komplex se nachází na ploše 80 ha. Jedná se o specializované zdravotnické zařízení nadregionálního významu, jejíž kapacita činí 1 225 lůžek. K překonávání bariér přispívá např. pořádání kulturní akce Pouť za plotem, která probíhá v areálu Psychiatrické nemocnice a otvírá po několik dní brány nemocnice pro veřejnost. Tato akce připravovaná městem Dobřany navázala na tradici dlouhodobě pořádaného festivalu Mezi ploty, který organizovala soukromá agentura ve spolupráci s Psychiatrickou nemocnicí v Dobřanech.

Město by uvítalo případnou spolupráci s Psychiatrickou nemocnicí, např. při poskytování specializovaných zdravotnických služeb pro obyvatele města Dobřany, které ve městě chybí.

4.3 Sociální zařízení a služby

Sociální zařízení

Ve městě fungují 2 domy s možností poskytování pečovatelských služeb (DPS), jejichž kapacita je zcela využita. DPS Loudů, nacházející se na sídlišti Pančava, čítá 45 bytových jednotek. Ubytování jsou zde klienti, kteří nevyžadující náročnou zdravotnickou péči (přítomnost personálu pouze do 14 hod.) a méně využívají sociálních služeb. DPS Sokolovská („Harmonie“), sídlící v prostoru bývalých kasáren, byl vybudován v roce 2006 a je zde umístěno celkem 43 bytových jednotek (5 domů). Klienti umístění v tomto zařízení vyžadují náročnější péči z důvodu jejich horšího zdravotního stavu. Tomu odpovídá i 12hodinová přítomnost personálu. Zvažuje se rozšíření kapacity DPS v prostoru bývalých kasáren o jednu budovu. Město eviduje cca 20 neuspokojených žádostí o umístění do těchto zařízení.

V souvislosti s komunitním plánováním sociálních služeb vyvstala otázka zřízení denního stacionáře, např. jako součást rozšiřující se DPS Harmonie, pro osoby, kteří se z důvodu věku, zdravotního postižení, či dlouhodobého duševního onemocnění neobejdou bez neustálé pomoci jiné fyzické osoby. Podobně je tomu i u odlehčovacích služeb, které v regionu zcela chybějí.

Psychiatrická nemocnice v Dobřanech rovněž připravuje sociální lůžka pro ty klienty, kteří již nevyžadují zdravotnickou, ale spíše sociální péči.

Sociální služby

Sociální služby jsou ve městě zajišťovány více poskytovateli. Patří sem:

- Centrum pečovatelských a ošetřovatelských služeb Města Touškov,
- Občanská poradna Plzeň;
- Diakonie ČCE, která poskytuje na území města více typů služeb.

Centrum pečovatelských a ošetřovatelských služeb Města Touškov realizují služby v domech s pečovatelskou službou na území bývalého okresu Plzeň sever a na části území Plzeň-jih

zřizovaných obcemi, s kterými máme uzavřenou smlouvu jako registrovaná pečovatelská služba. V Dobřanech se jedná o poskytování pečovatelských služeb v již zmíněných 2 DPS (Loudů a Harmonie).

Občanská poradna v Dobřanech zaznamenala v posledních letech velmi výrazný nárůst počtu klientů a konzultací. V období 2010-2013 vzrostl počet konzultací 1,9x na 435 konzultací v roce 2013. Největší zájem je o problematiku majetkových vztahů, dluhové poradenství, insolvenční a exekuční řízení a problematiku rodinných a partnerských vztahů (rozvody, výživné). Právě problematika zadlužování osob je nejčastějším tématem konzultací. Zatímco do roku 2009 proběhlo k tomuto tématu cca 20 konzultací za rok, během posledních let již občanská poradna v Dobřanech zaznamenala kolem 100 konzultací ročně. Poradna má 100% úspěšnost v přijetí návrhů na oddlužení krajským soudem.

Diakonie Západ ve městě zajišťuje celkem 3 sociální služby, všechny tyto aktivity se soustřeďují do objektu čp. 282 přímo na náměstí T.G.M. Prvním z nich je nízkoprahové zařízení „Klub Echo“, které slouží pro děti a mládež ve věkové skupině 6-20 let. Zařízení poskytuje služby pro tzv. neorganizovanou mládež, která tráví svůj volný čas převážně na ulici a je riziková ve vztahu k sociálně patologickým jevům. Kromě různě zaměřených programů a možností klubu (internet, poslech hudby, filmu, některé sportovní aktivity) je však zásadní význam v jeho poradenské a preventivní činnosti. Další služba „Archa pro rodiny s dětmi“ se zaměřuje na pomoc pro rodiny s dětmi a podporu pro osoby v krizové situaci mohou lidé najít v zařízení s názvem „Plus pro lidi v krizové situaci“.

Z důvodu výkonu terénního šetření a opatrovnickví plánuje MěÚ Dobřany personálně posílit odbor vnitřních a sociálních věcí.

4.4 Kultura

Kulturní zázemí

Ve městě funguje Městské kulturní a informační středisko, které je příspěvkovou organizací města Dobřany. Provozuje Informační středisko, Dobřanskou galerii, kulturní zařízení Káčko a kostel sv. Víta. Kostel je velmi často vyhledáván pro svatební obřady, výstavy a koncerty.

Výstavba víceúčelového kulturního zařízení Káčka v areálu bývalých kasáren byla dokončena v roce 2008. Toto zařízení je využíváno jako 3D kino, divadlo a kongresový sál. Do zařízení je zajištěn bezbariérový přístup, jako první v republice bylo kino vybaveno digitální 3D technologií. Kino zajišťuje zázemí pro konání tzv. Junior Festu (dříve s názvem Filmák). Kapacita tohoto multifunkčního zařízení činí 167 sedadel.

Dále lze kulturní akce ve městě pořádat v několika dalších kulturních zařízeních. Patří mezi ně menší sály (v areálu Psychiatrické nemocnice, v restauraci Růžek, v hotelu Modrá Hvězda a jednací sál SDH), prostory hudebního sálu s klavírem v sále ZUŠ Dobřany (60 míst) nebo prostory jednacího sálu v IC s kapacitou cca 30 osob (jazykové kurzy, semináře, přednášky). Kulturní akce většího významu lze konat jen v letním období na náměstí popř. v okolí.

Ve městě chybí velký společenský víceúčelový sál s vyšší kapacitou (400 až 500 míst) pro pořádání významných kulturních akcí. To ostatně vyplynulo i z výsledků názorových průzkumů obyvatel ve městě. Město zvažuje několik variant pro umístění společenského sálu.

Městská knihovna v Dobřanech, která je organizační složkou města, je od roku 2002 pověřena výkonem regionálních funkcí. Mezi hlavní funkce patří pomoc knihovnám v malých

obcích provozovat knihovnické a informační služby, zvyšovat čtenářskou gramotnost obyvatel a zapojit knihovníky malých knihoven, ale i čtenářskou veřejnost do společenského dění v obcích. Ve své působnosti má celkem 22 knihoven (např. ve Stodě, ale i ve Šlovicích a Vodním Újezdě).

V tomto volebním období byla vytvořena komise pro historické a kulturní dědictví, jejímž cílem je např. příprava historické sbírky pro „muzeum“, obnova důležitých historických cest, díky nimž by byla obnovena zapomenutá spojení s přírodou v okolí města, nebo postupná obnova drobných církevních staveb a pomníků.

Pro přilákání návštěvníků z okolí může sloužit celá řada kulturních památek. Jejich seznam lze nalézt v tabulce 6).

Zrekonstruované náměstí, které je součástí městské památkové zóny (MPZ), vyhlášené v roce 1992, patří mezi největší náměstí v rámci všech obcí a měst v Plzeňském kraji. Rekonstrukce proběhla do roku 2010, zrekonstruována a revitalizována byla plocha o rozloze necelých 1,4 hektarů. Z toho necelá polovina byla vlastní plocha náměstí, zbývající částí jsou plochy komunikací, chodníků a veřejné zeleně.

Mezi další kulturní památky na území MPZ patří kostel sv. Mikuláše se zvonící. Opravy fasády již proběhly v minulosti. Plánovaná je rekonstrukce vnitřních prostor (sanace oltáře, ozvučení, odvlhčení vnitřních prostor). Další aktivitou, která by mohla přispět k rozvoji kultury i cestovního ruchu ve městě je úprava vyhlídky z městské věže. Věž by se stala velkou atrakcí, neboť by se jednalo o jednu z mála památek, kde je nutná aktivní účast návštěvníků! To v tuto chvíli v Dobřanech chybí.

V městské památkové zóně se dále nachází několik kulturních památek, např. kostel sv. Víta, kamenný gotický most přes Radbuzu, budova městské radnice a sousedící děkanství a 5 měšťanských domů na náměstí.

V Dobřánkách, na vyhlídkovém vrchu Kamínek, je umístěna kaple Čtrnácti sv. pomocníků, což je novostavba vysvěcená v roce 2010 na místě původní kapličky. Postavena byla za podpory města a Plzeňského kraje. Další kulturní památkou je kaple Panny Marie Pomocné u Dobřan poblíž mlýna Varta, která je ve velmi špatném stavu. V areálu Psychiatrické nemocnice v Dobřanech se nachází ústavní katolický kostel s možností pastoračních služeb.

Kulturní akce

Dobřany nabízí každoročně širokou paletu kulturních, sportovních a společenských akcí (cca 700). Město publikuje na svých internetových stránkách kalendář kulturních, spolkových a dalších akcí podpořených městem. Počet těchto akcí se pohybuje kolem 75 akcí za rok. Za zmínku stojí uvést alespoň několik pořádaných akcí se značným územním dosahem:

- mezinárodní filmový festival pro děti a mládež Juniorfest (dříve známý jako Filmák),
- Dobřanský Beerfest,
- Radbuza Fest,
- Svatovítské pivní slavnosti a Dobřanská pouť,
- letní kino Letňák na dobřanském náměstí,
- Pout' za plotem.

Tato nabídka nejen kulturních akcí je výsledkem aktivit města a celé řady spolků působících v Dobřanech. Existence bohatého kulturního života svědčí o sepletí občanů s jejich městem a reprezentuje město navenek.

Dle názorového průzkumu kulturní akce ve městě navštěvuje každý 5. dotázaný, ne vždy je však plná spokojenost s informovaností ohledně pořádaných akcí.

Z důvodu rozsáhlé nabídky akcí by město mělo hrát roli při koordinaci jednotlivých akcí a vzájemné informovanosti jednotlivých organizátorů. Touto koordinací by se tak mohlo předcházet nerovnoměrnému rozložení akcí během roku a souběžné nebo navazující akce by se pak lépe plánovaly a doplňovaly. Neméně důležitá je i prezentace této široké nabídky s odpovídajícím dosahem a účinností. Jako nejefektivnější se jeví propagace prostřednictvím Dobřanských listů a webu města či MěKS.

Město Dobřany se též zapojilo do projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury (EHMK).

Velké množství kulturních akcí probíhá v rámci Základní umělecké školy J. S. Bacha v Dobřanech (ZUŠ). O tyto akce je pravidelně velký zájem ze strany rodinných příslušníků. Mnohdy vyvstávají problémy s kapacitou sálu.

Řada kulturních spolků působících ve městě vznikla během posledních 10 let. Při ZUŠ působí např. Dobřanské bábinky, což je seniorský pěvecký a taneční sbor vystupující od roku 2004 (cca 22 členů). Dále lze uvést dětskou lidovou muziku Vozembach, která funguje od roku 2006. Tento soubor se těší velké oblibě a může se chlubit i úspěchy v celostátních soutěžích. P.U.D.U. (neboli Pěvecké Uskupení Dobřanských Učitelů) působí při ZUŠ již od roku 2001 aktuálně s 15 členy a v neposlední řadě také keltská kapela De Domhanaigh.

Ve městě dále existuje Dobřanský ochotnický spolek Rozmarýn, který vznikl v roce 2009 a volně navazuje na tradici ochotnického divadla v Dobřanech reprezentovanou souborem V. Vančury. Pro svoje představení využívá víceúčelové zařízení Káčko či hostuje v širším zázemí města Dobřan.

V případě zájmu je možné rozšířit a doplnit nabídku společenských akcí či spolků, např. zavedení nové tradice masopustu, vytvoření Filmového klubu či Klubu přátel hudby.

4.5 Sport

Podmínky pro sportovní aktivity ve městě a okolí vnímají obyvatelé jako jednu z předností města Dobřan. Dle názorového průzkumu to tak vyhodnotil každý 4. respondent účastnící se názorového průzkumu a každý 2. dotazovaný žák z 8. a 9. tříd.

Na území města se nachází několik sportovních areálů pro provozování různých druhů sportu. Organizační složkou města je Sportovní areál, jehož součástí je sportovní stadion s hokejbalovým hřištěm a tribunou a sportovní víceúčelová hala s turistickou ubytovnou, kterou využívají především oddíly Tělovýchovné jednoty Dobřany (sálová kopaná, tenis, badminton).

Fotbalové hřiště je v majetku Tělovýchovné jednoty Dobřany. V blízkosti fotbalového hřiště se nachází i další sportovní areál Džungle, kde jsou k dispozici 4 tenisové kurty, hřiště na nohejbal a volejbal, posilovna, kuželna a areál pro pétanque. Kromě sportovní haly je v Dobřanech také Tenisová hala s přilehlými kurty pro tenis i badminton, která oslovuje zájemce ze širokého okolí města (i z Plzně).

Sportovní vyžití pro širokou veřejnost nabízí také Cinema bowling (squash či bowling), které vzniklo přestavbou bývalého kina. Kurzy cvičení a aerobiku se konají pravidelně v prostorách nově zrekonstruovaných tělocvičen na I. i II. stupni ZŠ. Ve Šlovicích bylo v posledních letech vybudováno víceúčelové sportovní hřiště s umělým povrchem a s odpovídajícím zázemím.

V následujících letech se plánuje na základě právě připravované studie komplexní rekonstrukce sportovního areálu města Dobřany, který by měl sloužit jednak pro potřeby ZŠ, oddílů TJ Dobřany a požárního oddílu, ale rovněž i pro širokou sportující veřejnost. Rekonstrukce by umožnila provozování nejen hokejbalu, ale i atletiky, míčových her či hasičského sportu. Rovněž fotbalové hřiště vyžaduje komplexní rekonstrukci hrací plochy, tréninkového hřiště, ale i souvisejícího zázemí (tribuny, šatny).

V obytných částech města se chystá výstavba menších, volně přístupných sportovišť. Jedná se o sídliště Pančava (u Jízdárny) a sídliště Hornická. Tato potřeba je podložena i výsledky názorového průzkumu, kde právě ¼ dotázaných poukázovala na chybějící přístupná víceúčelová hřiště.

Ve městě se pořádá během roku celá řada sportovních akcí, které město finančně podporuje:

- Vyhlášení sportovce roku – MěKS Dobřany
- Broková střelba o pohár města Dobřany (SSK Dobřany)
- Rybářské závody pro dospělé i pro děti (MO ČRS Dobřany)
- Malorážkový závod (MS Dobřany)
- Pohár města Dobřan brokový závod (MS Dobřany)
- O štít města Dobřan (SDH Dobřany)

V Tělovýchovné jednotě Dobřany je sdruženo celkem 14 sportovních oddílů (fotbal, nohejbal, volejbal, florbal, badminton, silový trojboj, kuželky, hokejbal, stolní tenis, tenis, petang, karate, cyklistika, Klub českých turistů). Řada z těchto oddílů dosáhlo významných úspěchů na sportovním poli, viz např. působení hokejbalového oddílu v extralize.

Při tenisové hale působí Tenisová akademie Dobřany, která nabízí tenisové školy pro děti již od čtyř let.

4.6 Spolky a organizace

Vedle kulturních a sportovních spolků uvedených již v předchozím textu ve městě funguje ještě celá řada zájmových spolků či sdružení:

- Český rybářský svaz,
- Český svaz včelařů,
- Český svaz ochránců přírody,
- Český svaz chovatelů,
- Český zahrádkářský svaz
- Jezdecký klub K+K, Wartov,
- Jezdecká společnost Dobřany,
- Rehabilitační jezdecký oddíl TJ Slavoj Plzeň,
- Junák („Zelený šíp“),
- mateřské centrum Budulínek,
- SDH města Dobřan, Šlovice
- Sportovně střelecký klub Dobřany,
- Český kynologický svaz,
- Klub důchodců,
- Spolek přátel kysaného zelí,
- Mladí pro Dobřany,
- Sdružení nezávislých Dobřany,
- KČT,
- Myslivecké sdružení,
- Pionýrská skupina Dobřany.

Přítomnost širokého spektra spolků ve městě (celkem přes 40 spolků) dokládá bohatou spolkovou činnost.

Růst zájmu je především o spolky oslovující rodiče s dětmi. Mateřské centrum Budulínek slouží pro děti předškolního a mladšího školního věku a v Dobřanech funguje již 9 let. Na financování svojí činnosti využívá granty a dotační tituly, aktivně je zapojeno cca 15 maminek.

V posledních letech roste především u mladých zájem o neorganizované aktivity. Mnohé spolky tak zaznamenávají stagnaci počtu členů v souvislosti s chybějící generační obměnou.

Pro činnost stávajících spolků a organizací je velmi důležitá podpora města s důrazem na zapojení mládeže. Zájmové činnosti se prostřednictvím spolků či zájmové činnosti v Dobřanech věnuje (dle názorového průzkumu) každý 5. dotázaný. Grantové schéma pro podporu činnosti zájmových sdružení a spolků je zcela funkční, město každoročně finančně podporuje celou řadu akcí v celkové hodnotě cca 250 tis. Kč. V současnosti je zvýšená grantová podpora členů sportovních organizací do 21 let, vhodné by bylo rozšíření této podpory i na ostatní spolky (kulturní a zájmové). Mezi další možnosti podpory činnosti spolků nad rámec grantů patří příspěvky na pronájem (cca 1,35 mil. Kč ročně) či zprostředkování sponzoringu. V posledních letech město vybuodovalo tzv. „spolkový dům“ v kasárnách, který je využíván celou řadou spolků (Budulínek, Pionýrská skupina, Myslivecké sdružení aj.).

Důležitou roli pro zapojení obyvatel do spolkové činnosti hraje i informovanost a prezentace činnosti jednotlivých spolků. Rovněž je důležitá podpora vedoucích kroužků a sportovních oddílů dětí a mládeže (školení, metodická podpora a odborné stáže).

Za úvahu by stála podpora zlepšení systému organizované činnosti pro mládež, které by vedlo ke snížení negativních a rizikových vlivů na mládež, např. prostřednictvím metodické podpory vedoucích zájmových kroužků.

4.7 Další možnosti trávení volného času

Zájmová činnost

Základní umělecká škola J. S. Bacha Dobřany si získává na poli zájmových činností stále větší oblibu, v současnosti ji navštěvuje 377 žáků. Popularitu z řad zájemců o studium dokládá i nárůst počtu žáků během posledních 8 let (o 46 %). V posledních letech prošla budova ZUŠ rekonstrukcí, celková kapacita žáků činí v současnosti 390 dětí. ZUŠ nabízí výuku hudebního, výtvarného a nově i tanečního oboru pro děti a mládež ve věku 5-18 let. Dále je možné pokračovat ve čtyřletém studiu pro dospělé, které navštěvují studenti středních a vysokých škol. Uvažuje se o otevření nového oboru – literárně dramatického, který je v současné době veden jako zájmový kroužek na ZŠ. Zájem je o založení pěveckého sboru. Vzhledem k pokračujícímu trendu příznivého přirozeného pohybu obyvatel lze očekávat zvýšení zájmu o tuto mimoškolní činnost, dle predikce od roku 2017 (viz graf 7).

V souvislosti s růstem návštěvnosti ZUŠ vyvstává opět potřeba vzniku Domu dětí a mládeže (DDM), který by doplňoval pestrost aktivit pro děti ve městě, které nevynikají v kulturních či sportovních aktivitách. Vzniknout by tak mohly podle zájmu kroužky jako např. zdravotnický, fotografický, cykloturistický, paličkování, patchwork, šití, modelářský, počítačový nebo radiotechnický. V současnosti dojíždí některé děti za zájmovou činností do Přeštic či do Stodu.

Útvary zájmové činnosti nejen pro žáky ZŠ provozuje v závislosti na poptávce i ZŠ Dobřany. Mezi hlavní zájmovou činností v cca 11 kroužcích patří pohybové aktivity (florbal, aerobic, zumba, cvičení žen při ZŠ), šachový, fyzikální nebo technický kroužek, keramika pro dospělé a tvoření pro děti. Přehled zájmových kroužků (nejen při v ZŠ) každoročně vychází v Dobřanských listech.

Občanské sdružení Budulínek nabízí zájmové kroužky angličtiny, cvičení pro děti a výtvarné dílny pro děti i dospělé. Při jednotlivých spolcích působí též kroužek mladých hasičů (SDH Dobřany), myslivecký kroužek (MS Dobřany), rybářský kroužek (MO Dobřany), tenisová

akademie, cvičení pro ženy nebo sportovní aktivity pro nejmenší a další kroužky v rámci činnosti jednotlivých oddílů TJ Dobřany.

Ostatní infrastruktura pro volný čas

Na území města Dobřany vybudováno několik dětských hřišť. Dvě z nich se nacházejí na sídlišti Pančava, třetí v blízkosti 2. stupně ZŠ, čtvrté u Tenisové haly a páté je součástí koupacího biotopu Kotynka. Kvalitní a rovnoměrná nabídka dětských hřišť je pro místní obyvatele velmi žádaná, jak také vyplynulo z názorového průzkumu (téměř ¼ obyvatel účastníci se názorového průzkumu postrádá dětská hřiště ve svém okolí). Největší poptávka po dětském hřišti je v jihozápadní části města a ve Vodním Újezdě. Rovněž u spolkového domu (umístěného v bývalých kasárnách) je zájem ze strany některých spolků o vytvoření či úpravy stávající plochy pro hraní.

V minulých letech byl vystavěn skatepark na sídlišti Pančava. Jeho stav i velikost je však (dle názorového průzkumu mladých) v současnosti nevyhovující.

V údolí Kotynky byl v roce 2011 vystavěn přírodní koupací biotop Kotynka sloužící k oddychu a rekreaci, ale také ke sportovnímu vyžití převážně v letních měsících. Mimo samotného koupacího biotopu se v areálu nachází již zmíněné dětské hřiště s řadou herních prvků a pískoviště, pro sportovní vyžití slouží beachvolejbalové hřiště, 3 posilovací stroje, stolní tenis a hřiště na petang. Součástí areálu je bufet s občerstvením a další odpovídající zázemí. Provozní doba areálu je od května do září.

Údolí Kotynky ještě není zcela plně využito. Stálo by za úvahu zde doplnit volnočasové aktivity v návaznosti na sportovní areál Džungle. Vznikl by tak rozlehlý sportovně-rekreační komplex mezi areálem Psychiatrické nemocnice.

Velmi důležitým tématem pro místní obyvatelstvo z hlediska možností trávení volného času je také dostupnost volně přístupných ploch pro odpočinek ve městě (městské parky, lavičky). Dle dotazníkového šetření téměř 1/3 obyvatel pociťuje nedostatek těchto ploch. Podobně každý čtvrtý respondent by rád využíval místa k rekreaci v okolí města (vyhlídky, pikniková místa apod.).

Přítom přírodní podmínky pro trávení volného času a rekreaci v okolí Dobřan jsou dobré. Mezi hlavní přírodní zajímavosti Dobřanska patří řeka Radbuza a její údolí. Severně od Dobřan vyniká pískovcová Martinská stěna s vrchem Kamínek, jihovýchodně Šlovický vrch nebo lesní komplex Vysoká. Většímu využití těchto atraktivit v okolí města brání jejich zhoršená přístupnost, ať už z důvodu vzdálenosti nebo chybějících cest pro cyklisty, in-line bruslaře nebo pěší vč. bezpečných cest pro maminky s dětmi, např. v nivě řeky Radbuzy nebo na Šlovický vrch. Dalším problémem je chybějící zázemí pro návštěvníky v těchto lokalitách.

Na základě aktivity místní iniciativní skupiny (zástupci ČSOP, ČMS, Junáka, ZŠ, ŘKF a další) ve spolupráci s městem dojde v letech 2014-15 k obnově lesoparku Martinská stěna z dob první republiky. Stane se z něj tak vhodné místo pro procházky a klidné trávení volného času s dvěma lávkami, hřištěm, amfiteátre a vycházkovými trasami (5km okruh) s doprovodnou infrastrukturou.

Záměr využití Šlovického vrchu pro rekreaci a trávení volného času není ještě zcela ujasněn. V současnosti je tato oblast vnímána především jako areál motosportu. Navíc zde přetrvává problém s vhodným napojením a bezpečným průchodem z města na vrch. Město již

započalo s přípravou výstavby místa dalekého rozhledu, která se stane novou významnou dominantou města Dobřan.

Z hlediska využívání přírodních atraktivit v okolí města jsou významná propojení pomocí turistických, cykloturistických a dalších tras.

Právě poptávka obyvatel po cyklostezkách byla jedním z důležitých témat názorového průzkumu. Cyklostezky ve městě a v okolí postrádají dva z pěti dotázaných, zejména ve směru na Plzeň, Vstiš a Chlumčany. V současné době je připravena studie na výstavbu mezinárodní cyklistické trasy CT3 Praha-Plzeň-Regensburg v mikroregionu Radbuza. Podle studie povede plánovaná stezka z velké části v záplavové části při řece Radbuze. Tomu však bude cyklostezka přizpůsobena, popřípadě v době záplav bude sloužit náhradní stezka po silniční komunikaci na Šlovice. Plánovaná stezka nebude jen pro cyklisty, ale i pro in-line bruslaře a pro pěší. Při stezce by měla být také hipostezka, kterou využívaly jezdecké kluby z okolí.

Problémem při realizaci studie bude zřejmě výkup pozemků od jejich vlastníků, proto město již nyní aktivně seznamuje veřejnost s chystanou akcí (letáčky, vznik internetové stránky s podrobnějšími informacemi pro nově budovaný úsek stezky, atd.). Současná cyklostezka vedoucí centrem města je prozatím značena po silniční síti a místních komunikacích.

Na cyklostezku CT3 by měly navazovat lokální cyklostezky, které budou z páteřní CT3 odbočovat. Vybudováním tras městské cyklostezky a propojením dominantních návštěvnických cílů města se město zatraktivní nejen pro pohyb místních obyvatel, ale i cyklistů ze vzdálenějšího okolí.

Neméně důležitá je údržba či obnova pěších vycházkových cest do širšího okolí města, např. na Hujáb, na Šlovický vrch, na Vstiš. Pro zvýšení atraktivity města a jeho okolí by bylo vhodné vybudovat naučnou stezku ve městě ve vazbě na okolí (např. tematicky zaměřenou na hornickou minulost města). Součástí realizované obnovy lesoparku Martinská stěna bude i uskutečnění tematické stezky v této lokalitě.

Z výsledků názorového průzkumu vyplynul zájem mladých o nové netradiční volnočasové aktivity či sporty (např. agility, dogfrisbee, bojová umění, lezecká stěna či lanové centrum).

4.8 Integrovaný záchranný systém

Ze základních složek integrovaného záchranného systému má v Dobřanech obvodní oddělení Policie České republiky. Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) sídlí nejbližší v Plzni nebo Přešticích. Zdravotnická záchranná služba kromě toho ještě ve Stodě.

V posledních letech zde byla zavedena činnost Městské policie Plzeň, která do města dojíždí každý druhý den. V případě ukončení spolupráce s MP Plzeň by město zvažovalo zavedení vlastní Městské policie, jejíž předpokládaný celoroční provoz by činil cca 4,5 mil. Kč.

V Dobřanech je zřízena jednotka PO a Sbor dobrovolných hasičů jako jednotka požární ochrany zařazená do plošného pokrytí okresu jednotkami požární ochrany (JPO). JSDH Dobřany je veden jako JPO III/1, to jest jednotka, která je zřízena i pro hašení požáru mimo katastrální území obce. V roce 2008 byla ukončena rekonstrukce budovy požární zbrojnice určené jako zázemí pro místní požární jednotku a sbor dobrovolných hasičů, nově lze budovu využít jako zázemí pro Městskou policii Plzeň. V roce 2014 byla dokončena obnova vozového parku. V části Šlovice funguje JDSH na úrovni V/1.

Problematika bezpečnosti je obyvateli Dobřan vnímána jako téma, kterým by se město mělo v budoucnosti zabývat.

Policie ČR ve spolupráci s policisty z obvodního oddělení Dobřany pořádají tzv. programy prevence kriminality pro rizikové skupiny obyvatel, tj. mládež a seniory.

Každoročně se pořádá Den se složkami integrovaného záchranného systému, jejímž cílem je kromě ukázky dovedností a techniky složek integrovaného záchranného systému rovněž přiblížení práce těchto složek veřejnosti včetně prevence a výchovy obyvatel, speciálně dětí a mládeže.

V rámci projektu „Plzeňský kraj – bezpečný kraj a prevence kriminality“ byl v Dobřanech v posledních letech zaveden kamerový systém v celkové hodnotě cca 3 mil Kč. Území města je monitorováno cca 30 bezpečnostními kamerami, které sledují důležitá a problematická místa ve městě, např. hlavní výjezdy z Dobřan, prostor u ZŠ, a MŠ, náměstí a sídliště. Fungování kamerového systému se plně osvědčilo, v současné době se plánuje dokončení kamerového systému.

5 Zaměstnanost a ekonomický rozvoj

5.1 Trh práce

Nezaměstnanost

Město Dobřany díky stabilitě nejvýznamnějších zaměstnavatelů, atraktivitě pro investory a dobré dopravní dostupnosti center zaměstnanosti v jeho okolí nepociťuje zásadní problémy týkající se nezaměstnanosti. Podíl nezaměstnaných osob v Dobřanech (5,6 % k 31. 12. 2013, což představuje 236 uchazečů o zaměstnání) se dlouhodobě pohybuje na nižších hodnotách v rámci spádového území (viz tabulka 7 v příloze). V celém spádovém území bylo na konci roku 2013 evidováno bezmála 1 tis. uchazečů o zaměstnání. Obecně se ženám a občanům ve věku 50 a více let pracovní uplatnění v místě bydliště bez nutnosti dojížděky za prací hledá obtížněji, ve městě Dobřany se však uplatní vysoký podíl žen ve zdejší Psychiatrické nemocnici.

Pracovní místa

Ve městě Dobřany bylo k 1. 12. 2012 evidováno celkem 2 699 zaměstnaneckých pracovních míst (pozn. 2 657 v roce 2011). Téměř polovinu těchto pracovních míst zajišťuje nejvýznamnější zaměstnavatel ve městě, kterým je Psychiatrická nemocnice. V té k 31. 12. 2012 pracovalo 1 161 zaměstnanců (z nich téměř 80 % byly ženy). Na zaměstnanosti v Dobřanech se dále značnou měrou podílejí dlouhodobě stabilní zaměstnavatelé i nově lokalizovaní investoři, viz následující tabulka:

Tabulka 8: Nejvýznamnější zaměstnavatelé ve městě Dobřany

Zaměstnavatel	Počet zaměstnanců (2012)
Psychiatrická nemocnice	1 161
G - Team a.s.	106
Bögl a Krýsl, K.s.	100
Loma Systems s.r.o.	95
G - Team Progres, spol. s r.o.	74
Základní škola Dobřany	67
COMTES FHT a.s.	66
Město Dobřany	45
RINGFEDER POWER TRANSMISSION s.r.o.	61
Vysoká, a. s.	46

Počet zaměstnaneckých pracovních míst se v Dobřanech celkově od roku 2001 zvyšuje. Celkový nárůst počtu pracovních míst v období 2001-2012 dosáhl cca 500. Dílčí poklesy (zánik) pracovních míst v některých letech (viz graf 8 v příloze) odůvodňují potřebu neustálé péče o rozvoj ekonomiky a tvorbu nových pracovních míst. Město pro lokalizaci investorů využilo připravených rozvojových zón: „Za Stodolami“ - firmy Loma Systems s.r.o., RINGFEDER POWER TRANSMISSION, s.r.o. a zónu „Nad nádražím“ – firmy COMTES FHT a.s., Strom Praha, a.s. Zásadní zvýšení počtu pracovních příležitostí ve městě přinese otevření skladového provozu společnosti Penny v r. 2014, kde se předpokládá více než 150 pracovních míst. Tento nový zaměstnavatel se tak ve městě stane druhým nejvýznamnějším z hlediska počtu zaměstnanců.

Pracovní místa ve službách a drobných řemeslech se snaží město Dobřany stabilizovat ve formě udržení nabídky ekonomického nájemného v objektech, které město vlastní.

Další významní zaměstnavatelé jsou lokalizováni v blízkosti města Dobřany. Konkrétně se ve vymezeném zájmovém území jedná v Chlumčanech o firmy LASSELSBERGER, s.r.o., Xella Porobeton CZ s.r.o., dále v Chotěšově o MD Elektronik spol. s.r.o., ve městě Stod pak Murr CZ, s.r.o., Stodská nemocnice, a.s., Domov pro osoby se zdravotním postižením, SWA, s.r.o. a v Přešticích o firmy VISHAY ELECTRONIC, s.r.o. a International Automotive. Významným zaměstnavatelem je i správa měst Přeštice a Stod (obě obce s rozšířenou působností). Nejvýznamnějším zdrojem pracovních příležitostí pro obyvatele města jsou však zaměstnavatelé v Plzni, přičemž většina pracovních příležitostí v Plzni je situována do jižní a jihozápadní části města a tudíž jsou pro obyvatele Dobřan velmi dobře dopravně dostupná.

Pohyb za prací

Ve městě Dobřany dle SLDB 2011 bydlí 3015 zaměstnaných (včetně pracujících žáků a studentů), z nich 1037 za prací vyjíždí do jiné obce (viz tabulka 9 v příloze). Do Dobřan za prací dojíždí 679 osob. Z toho vyplývá, že téměř 2 tis. obyvatel města Dobřany našla pracovní uplatnění v místě svého bydliště a celkový počet pracovních míst v Dobřanech (2657) je místními obyvateli obsazen ze 75 %.

Ukazatel intenzity pracovních míst (počet pracovních míst / 100 zaměstnaných) řadí město Dobřany s hodnotou 88,1 % na průměrnou úroveň v rámci spádového území. Hodnota tohoto indexu se však zvýší uvedením do provozu skladového areálu Penny v roce 2014 a její výraznější růst se již nejeví jako žádoucí.

Pro občany Dobřan je nejčastějším cílem vyjížděky za prací město Plzeň (viz tab. 10 v příloze). Do Plzně za prací vyjíždí 889 občanů, což je 87 % všech vyjíždějících občanů. Menší počty obyvatel pak za prací vyjíždí do ostatních center zaměstnanosti ve spádovém území. Ty jsou včetně pracovních příležitostí v Plzni velmi dobře dopravně dostupné. Z nich jsou nejvýznamnějšími centry dojížděky Chotěšov (MD Elektronik spol. s.r.o.) a Chlumčany (LASSELSBERGER, s.r.o., Xella Porobeton CZ s.r.o.). Nejvýznamnějším odvětvím, ve kterém jsou vyjíždějící z Dobřan zaměstnaní je zpracovatelský průmysl (350 občanů).

Z dojíždějících do Dobřan za prací tvoří největší podíl obyvatelé Plzně. V r. 2011 jejich počet dosahoval 184, na celkové dojížděce do Dobřan se podíleli 27 %. Vůči městu Přeštice, které je s 10 % podílem na celkové dojížděce do Dobřan druhým nejvýznamnějším zdrojem dojížděky, vykazují Dobřany kladné saldo vyjížděky a dojížděky tzn., že vyšší počet obyvatel za prací do Dobřan z Přeštic dojíždí, než jich vyjíždí v opačném směru. Vzhledem k ostatním centrům v zájmovém území mají Dobřany saldo dojížděky a vyjížděky záporné. Nízká intenzita dojížděky a vyjížděky je patrná mezi městy Dobřany a Stod.

Dojíždějící do Dobřan jsou nejčastěji zaměstnaní v odvětví zdravotní a sociální péče (Psychiatrická nemocnice). V tomto odvětví je zaměstnáno 256 dojíždějících (38 % celkového počtu dojíždějících). V souvislosti s velmi nízkou úrovní intenzity pracovních vztahů mezi Dobřany a Stodem, je možné upozornit na fakt, že obě města jsou velmi významnými centry zaměstnanosti ve zdravotnických a sociálních službách.

Z údajů o vyjížděce a dojížděce za prací lze také dovodit základní strukturu pracovní funkce města Dobřany. Tu je možno charakterizovat vyšším podílem pracovních míst v odvětví

zdravotní a sociální péče a služeb, naopak nižší v porovnání s ostatními městy ve spádovém území je podíl zaměstnanosti v průmyslu.

5.2 Podnikání

Infrastruktura pro podnikání

Město Dobřany se soustředí na podporu ekonomického rozvoje především budováním podnikatelské infrastruktury a aktivní nabídkou investičních příležitostí investorům. Konkrétně se jedná o přípravu rozvojových ploch, z nichž nejvýznamnějšími jsou podnikatelské zóny „Za Stodolami“, která je plně obsazena a podnikatelská zóna „Nad nádražím“. Územní plán města definuje i další výhledově perspektivní rozvojové lokality pro podnikatelské účely, ty však nejsou s ohledem na technickou a majetkoprávní připravenost v nejbližší době využitelné.

Aktuálně nejvíce připravenou podnikatelskou zónou je lokalita „Nad nádražím“. Její celková aktuálně disponibilní plocha je 6,5 ha. Ta by tedy v případě obsazení standardní průmyslovou výrobou mohla přinést v ideálním případě až 200 nových pracovních příležitostí (při odhadu 30 – 50 zaměstnaných/ha). Aktuálně zde probíhá stavební činnost společnosti COMTES FHT s.r.o. (výstavba administrativního a ubytovacího zázemí firmy). Přístup do podnikatelské zóny významně zkvalitní záměr vybudování kruhového objezdu na silnici II/180. V lokalitě je aktuálně technicky připravena k prodeji plocha pro menší firmu o rozsahu 0,8 ha. Pro zbývající část zóny, která je také městem nabízena, je možné městu možno aktuálně doporučit zpracování podrobnější zastavovací studie, která by rozpracovala rámcové řešení lokality dle nového územního plánu města. Námětem pro dlouhodobější záměr rozvoje této zóny je také případná spolupráce s vlastníkem areálu zemědělského podniku Trigo. Výhodou podnikatelské zóny „Nad nádražím“ je její dopravní dostupnost a nízká úroveň negativního zatížení města.

Další podnikatelskou zónou ve fázi přípravy je plocha o výměře cca 1,5 ha navazující na areál společnosti Bögl a Krýsl, k.s. dopravně dostupná ze silnice Dobřany – Šlovice. Tato zóna se jeví jako vhodná pro menší podnikatele. Její atraktivitu by mohla zvýšit realizace záměru přeložky komunikace III/18034 dle územního plánu města.

Mezi výhledově perspektivní disponibilní plochy pro rozvoj ekonomických aktivit patří průmyslové plochy nad aktuálně dokončovaným skladovým areálem Penny - 7,39 ha (cca 200 zaměstnanců.). Další významné lokality vymezené územním plánem jako vhodné pro ekonomické činnosti jsou zóny „Nad Vodním Újezdem“ (42 ha, s více jak 1000 zam.) a letiště Líně. Jejich využití však nelze doporučit bez realizace odpovídající dopravní infrastruktury (obchvat města na silnici II/180 v případě PZ „Nad Vodním Újezdem“ či přímé napojení zóny Líně na dálnici D5).

Město také disponuje nájemními objekty, především v areálu bývalých kasáren a menšími prostory pro obchodní a řemeslné podnikání. V areálu bývalých kasáren pokračuje postupná regenerace, která akcentuje především posílení funkce bydlení. V té souvislosti lze výhledově předpokládat potřebu revitalizace objektu Dragounů 1019 (prodej dřeva, pneuservis). V areálu bývalých kasáren je také situován rekonstruovaný nájemní objekt (Sokolovská 1008) vlastněný městem vhodný pro lehkou průmyslovou výrobu, či služby a město jej aktuálně aktivně nabízí k využití.

Vzhledem k vývoji pracovní funkce v Dobřanech a výstupům z názorových průzkumů mezi občany lze městu doporučit dále pokračovat v aktivní podpoře rozvoje podnikatelské

infrastruktury se soustředěním se na spíše menší a kvalitní investice v odvětvích průmyslu a služeb, které nebudou znamenat nadměrný nárůst počtu pracovních míst, které by vzhledem k pracovnímu trhu mohly být jen z malé části obsazeny občany Dobřan.

Obchod a služby

Vybavenost službami a obchodem je v Dobřanech relativně dobrá. Některé obchodní provozy a služby slouží i občanům okolních obcí (např. lékárny, domácí potřeby, obuv, oblečení, drogerie, elektro, holičství apod.). Z názorového průzkumu mezi občany města, který byl realizován v rámci přípravy Programu rozvoje města v roce 2006, vyplýval požadavek na rozšíření vybavenosti města větším diskontním obchodním zařízením. Realizace tohoto obchodního zařízení aktuálně probíhá (obchodní středisko Penny na tř. 1. Máje). Lze předpokládat, že tato investice pozmění strukturu obchodu (především s potravinami) v Dobřanech.

Aktuálně provedený názorový průzkum mezi občany v roce 2014 pak upozorňuje na zhoršenou dostupnost obchodu v jihozápadní části města a chybějící prodejnu potravin ve Šlovicích. Občané města by v rámci obchodů s potravinami přivítali zlepšení situace v zásobování kvalitním ovocem a zeleninou. V případě obchodů a služeb s nepotravinovým sortimentem projevují obyvatelé zájem o rozšíření a zkvalitnění sortimentu (např. galanterie, látky, sportovní potřeby, hračky apod.). Přizpůsobení se těmto požadavkům je pro provozovatele obchodních zařízení náročné vzhledem k dobré dostupnosti obchodů v Plzni.

Cestovní ruch

Mezi nejatraktivnější komerční služby cestovnímu ruchu v Dobřanech patří řada restaurací, k nejvyhledávanějším patří Modrá Hvězda (restaurace s pivovarem na náměstí T.G.M. s možností ubytování hotelového typu). Pro cestovní ruch mají význam dále cukrárny (na náměstí a prodej zmrzliny „U Hřiště“). Atraktivní nabídku pro rekreaci, volný čas a sport nadmístního významu rozšířily nedávno vybudované areály biotopu Kotynka a tenisové a sportovní haly. Tato zařízení značně posílila celkovou atraktivitu Dobřan pro turisty i občany města a zároveň inspirují k efektivnější organizaci, doplnění a integraci prostoru „nad Kotynkou“ do celkové rekreační, sportovní a turistické nabídky města. Prozatím návštěvnický nedoceneným zůstává barokní kostel sv. Víta, který současně slouží jako prostor pro výstavy. Informační služby cestovního ruchu zajišťuje MĚKS a informační středisko na náměstí.

Terénní podmínky a blízkost Plzně posiluje atraktivitu Dobřan pro cykloturistiku. Dobřany leží přímo na trase mezinárodní cyklostezky CT3 Praha – Plzeň – Regensburg. V současné době probíhá příprava investičního projektu této cyklostezky, která bude mít pro Dobřany nejvýznamnější přínos v přímém spojení s městem Plzní. Počet návštěvníků města pravidelně zvyšují významné kulturně společenské akce, mezi kterými je možno uvést např. Radbuza Fest.

V rámci jednání expertní skupiny byla jako nedostačující zmiňována vybavenost Dobřan ubytovacími zařízeními, které by splňovaly kapacitní a ekonomické požadavky např. návštěvníků sportovních a rekreačních zařízení, či návštěv v souvislosti s provozem PN. V Dobřanech jsou provozovány dvě ubytovací zařízení určené turistům a návštěvníkům města. Jedná se o Hotel Modrá hvězda - náměstí T. G. M. (kapacita do 50 osob) a Penzion u náměstí (do 15 osob).

5.3 Ekonomický rozvoj města

Rozpočet a majetek města

Město Dobřany dlouhodobě pracuje s rozpočtem v objemu cca 160 mil. Kč. Podíl dlouhodobých úvěrů vůči celkové hodnotě majetku města je 3,4 %. Nejvýznamnějšími výdajovými oblastmi města jsou bydlení, komunální služby a územní rozvoj, vzdělávání a školské služby, vodní hospodářství a doprava. Podíl investičních výdajů na celkových výdajích města (v r. 2013) se pohybuje okolo 32 %.

Dobřany v porovnání s dalšími vybranými městy podobné velikostní kategorie disponují značným rozsahem majetku, především pozemků a staveb. Celková hodnota majetku překračuje 1,1 mld. Kč (dle údajů z r. 2013) a je výrazně vyšší než v porovnávaných referenčních městech (viz tabulka 11 v příloze) .

Město je dlouhodobě velmi úspěšné při zajišťování mimorozpočtových zdrojů, zejména dotací. Pro účely správy dotací má rovněž vlastní odborné kapacity. Mezi nejvýznamnější investice, pro které se podařilo zajistit významný podíl dotačních prostředků, patří: rekonstrukce náměstí T. G. M., vodohospodářské investice v rámci skupinového projektu Čistá Radbuza, rekonstrukce úpravny vody, výstavba sběrného dvora odpadů, realizace rekonstrukcí a zateplení objektů ZŠ a MŠ a budování a rekonstrukce místních komunikací. Nezanedbatelný objem dotačních prostředků se městu podařilo získat pro účely zkvalitnění bytového fondu ve městě.

Vnější vztahy

Město Dobřany je součástí mikroregionu Radbuza (dobrovolného svazku obcí), který vznikl v březnu roku 1999. Mikroregion se rozkládá na rozloze 470 km² a je pojmenován po řece Radbuze, při které tvoří přirozené spádové území. Je tvořen 27 obcemi v okrese Plzeň-jih, Plzeň-sever a Domažlice, ve kterých žije téměř 42 000 obyvatel (rok 2013).

Dobřany jsou také členem poměrně mladé místní akční skupiny (MAS) Radbuza, která vznikla v roce 2011 a působí na území 37 obcí. Obecně MAS navrhuje a provádějí strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Spolupráce se odehrává převážně mezi aktivními občany, podnikateli a neziskovými organizacemi, zemědělci a v menší míře obcemi a městy. Což je hlavní rozdíl ve srovnání s činností mikroregionu.

Město má uzavřené partnerství s městy Obertraubling, Brežica a Dobřany. Město Obertraubling (cca 7 800 obyvatel) leží přibližně 3 km od Regensburgu v Německu. Partnerská smlouva byla podepsána v roce 2001. Od roku 2002 je navázáno partnerství i s městem Brežice (cca 6 600 obyv.) ležící v oblasti termálních lázní ve Slovinsku. Partnerské kontakty jsou udržovány i s obcí Dobřany nacházející se v Orlických horách. Do spolupráce s partnerskými městy jsou zapojeny i další subjekty ve městě (výměnné pobyty ZŠ, ZUŠ).

Marketing města

Základní marketingové nástroje, jakým je např. vydávání a distribuce propagačních materiálů, město využívá. Rovněž je důležitá ucelená nabídka služeb a její šíře potencionálnímu zákazníkovi a propagace této nabídky v rámci spolupráce s okolními obcemi, mikroregiony a samozřejmě s místními podnikatelskými subjekty.

Město se prostřednictvím mikroregionu Radbuza pravidelně prezentuje na Veletrhu cestovního ruchu ITEP, konaného v Plzni, a Mezinárodního veletrhu cestovního ruchu Regiontour v Brně.

V rámci spolupráce s partnerským městem Brežice se město zúčastnilo také veletrhu tradičních regionálních potravin v Brežici s vlastní prezentací města, ale i místních dobřanských produktů (pivo, uzeniny, pečivo).

Město v současné době nemá žádnou marketingovou strategii pro svoji propagaci. Lze uvažovat o vytvoření a aplikování marketingové strategie, případně definování jednoduchého marketingového hesla či loga, jehož využívání by mohlo přilákat do města více návštěvníků z okolí. Široká propagace této marketingové strategie by však musela nutně přinést navýšení výdajů města pro tuto oblast.

Komunikace města s občany

Komunikace města s občany probíhá několika způsoby. Každý měsíc jsou vydávány Dobřanské listy, které informují obyvatele o aktuálním dění ve městě. Jedná se o nejvyužívanější zdroj informací o dění ve městě (dle průzkumu ho pro získání informací využívá 9 z 10 obyvatel). Vydávání zajišťuje MěKS a distribuci obstarává Česká pošta. Vychází jednou měsíčně v nákladu 2 700 kusů a je doručován vždy na začátku měsíce do schránek domácností na území města. Mimo to mají Dobřanské listy profil na facebooku, které využívá dle názorového průzkumu zhruba 15 % obyvatel. Důležité informace se vysílají také v Městském rozhlasu v pravidelných časových intervalech.

Město Dobřany provozuje internetové stránky města (<http://www.dobransy.cz>). Samostatný informační portál je věnován také problematice odpadového hospodářství ve městě (<http://www.odpady-dobransy.cz>). Internetové stránky Městského kulturního a informačního střediska (<http://kacko.cz>) představují kulturně turistický portál města a jeho regionu.

Veřejné zasedání zastupitelstva se koná jednou za 2 měsíce. V rámci zpracování Programu rozvoje města byly realizovány názorové průzkumy města (v roce 2006 a 2014), jež byly cenným zdrojem názorů obyvatel města.

Z výsledků názorového průzkumu vyplynuly některé námítky ohledně komunikace města s obyvateli. Lidé by více uvítali podrobnější a včasné informace v Dobřanských listech. Téměř pětina dotázaných by zlepšila podobu internetových stránek města a dostupnost informací ohledně nadcházejících kulturních a sportovních akcí. Vytýkána byla také špatná srozumitelnost rozhlasu (lokalita Za Stodolami).

Velký zájem ze strany obyvatel je o účast na projednávání důležitých záměrů města (až 86 % obyvatel při názorovém průzkumu), zejména v oblasti dopravy, ekonomického rozvoje, podoby a údržby veřejných prostor a životního prostředí.

V úvahu je možné vzít i využívání nových nadstandardních forem pro komunikaci města s občany (např. rozesílání e-mailů nebo sms zpráv), které v posledních letech nabývají na významu a není to pouze záležitostí velkých měst.

6 Doprava

6.1 Silniční doprava

Širší vztahy

Město Dobřany má velmi dobré napojení na nadřazenou dálniční a silniční síť (viz též kap. 1.2), což ale vedle jednoznačné výhody pro rozvoj města přináší i riziko možného neúměrného nárůstu intenzit automobilové dopravy.

Napojení Dobřan na dálnici D5, která prochází po severním okraji území města (k.ú. Šlovice), se realizuje přes křižovatku Litice na silnici I/27 (exit 80) a ve směru na Rozvadov částečně i přes křižovatku Úherce na silnici II/180 (exit 93).

Silnice I/27, která je vedena po východním okraji území města, je hlavní spojnicí Dobřan s Plzní. V úseku od napojení Dobřan do Plzně se jedná o směrově dělenou čtyřpruhovou silnici. Ředitelství silnic a dálnic připravuje rozšíření na 4 pruhy i v navazujícím úseku do Přeštic, s předpokladem realizace v letech 2016 – 2020. Při této přestavbě bude zrušena křižovatka u skládky Vysoká. Silnice III/18033 bude silnici I/27 mimoúrovňově křížit a povede s ní souběžně až do MÚK Chlumčany – Hradčany (v místě stávající křižovatky silnice I/27 se silnicí III/18040 z Chlumčan.

Silnice II/180, která prochází centrem města, zajišťuje napojení Dobřan do nejdůležitějších směrů Stod (Domažlice) a Plzeň (Praha, Rozvadov). Kromě dopravy z/do Dobřan ale nelze vyloučit ani významný podíl tranzitní dopravy. Data o podílu tranzitní dopravy nejsou k dispozici, k jejich získání by bylo vhodné provést směrový dopravní průzkum. Pro budoucí odklonění tranzitní dopravy mimo město je v územním plánu rezerva pro obchvat silnice II/180 jižně od Dobřan a severně od Vodního Újezdu.

Na území města vede dále 6 silnic III. třídy, které mají převážně jen lokální význam. Napojení Dobřan ve směru Přeštice (Klatovy) se realizuje alternativně přes Chlumčany (po silnici III/18036) nebo přes Vysokou (III/18033).

Kromě již zmíněného tranzitu po silnici II/180 směřuje přes Dobřany doprava (zejména nákladní) z Chlumčan na silnici I/26. Ani v tomto případě nejsou intenzity tranzitní dopravy známe a pro jejich ověření by bylo vhodné provést směrový dopravní průzkum.

Dopravním významem na úrovni silnic III. třídy je původní silnice I/27 přes Šlovice, která je ale formálně dosud silnicí I. třídy, neboť ještě nebyly vyřešeny majetkoprávní vztahy mezi státem a krajem.

Dopravní zatížení

Údaje o intenzitách automobilové dopravy jsou převzaty z výsledků celostátního sčítání dopravy zajišťovaného Ředitelstvím silnic a dálnic ČR v letech 2005 a 2010 (viz tabulka 12 v příloze). Grafické znázornění výsledků CSD 2010 je obsahem mapy 2 v příloze.

Na silnici I/27 v úseku mezi D5 a silnicí II/180 je celková intenzita dopravy srovnatelná s dálnicí (ale těžkých vozidel je proti dálnici pouze 40 %), dále směrem od Plzně intenzita dopravy rychle klesá.

Na zatížení silnice II/180 se projevuje i místní doprava města Dobřan – v centru města je o 1 400 voz/den (z toho 350 těžkých) více než na příjezdu od I/27.

Na všech silnicích kromě I/27 došlo v období 2005 – 2010 k poklesu intenzit automobilové dopravy, který z velké části souvisel s dokončením dálničního obchvatu města Plzně (při

sčítání v roce 2005 ještě nebyl v provozu dálniční úsek Černice – Litice a doprava v tomto úseku byla vedena objížďkou po silnici II/180). Současně s tím došlo na silnici II/180 i k poklesu podílu těžkých vozidel. Je tedy zřejmé, že celkový pokles intenzity automobilové dopravy na této silnici byl způsoben zejména snížením počtu těžkých vozidel.

Aktuální data o zatížení silnice II/180 byla získána z radarů umístěných poblíž železničního podjezdu na třídě 1. máje a ve Vodním Újezdu. Podle těchto dat došlo v období 2010 – 2013 k podstatnému nárůstu intenzit dopravy, a to i nad úroveň z roku 2005:

- Na třídě 1. máje byla v roce 2013 zjištěna intenzita dopravy 6 800 voz/den, tj. nárůst proti roku 2010 o 15 % a proti roku 2005 o 9 %.
- Ve Vodním Újezdu byla v roce 2013 zjištěna intenzita dopravy 4 200 voz/den, tj. nárůst proti roku 2010 o 18 % a proti roku 2005 o 7 %.

Podle dat z jiných silnic na území kraje přitom doprava v období 2010 – 2013 vesměs stagnovala.

Vzhledem k tomu, že v absolutních číslech je nárůst na třídě 1. máje vyšší než ve Vodním Újezdu, je zřejmé, že na nárůstu se minimálně zčásti podílela doprava z/do Dobřan, což může souviset i se zvýšenou atraktivitou města (sportoviště). Zčásti ale nelze vyloučit ani nárůst tranzitní dopravy, ať už regionálního charakteru (např. do výrobního areálu v Chotěšově), nebo i dálkového charakteru („objížďení“ zprolatněné dálnice D5).

Silnice jižně od II/180 sčítány nebyly. Minimálně ve směru Dobřany – Chlumčany by bylo vhodné provést dopravní průzkum.

Dopravně technický a stavební stav komunikací

Dopravně technický stav čtyřpruhového úseku silnice I/27 (Plzeň – II/180) je bez závad. Na dvoupruhovém úseku (II/180 – Přeštice) se intenzita dopravy blíží kapacitě silnice, potřeba rozšíření na čtyřpruh je aktuální. Stavební stav je dobrý.

Dopravně technický stav silnic II. a III. třídy na území celého kraje dlouhodobě zaostává za vývojem automobilové dopravy. Směrové, výškové a zejména šířkové parametry v mnoha případech neodpovídají aktuálním intenzitám dopravy. Komunikace navíc vykazují řadu bodových závad (nevyhovující křižovatky, železniční přejezdy, nedostatečné profily v podjezdech, neúnosné mosty, atd.). Stavební stav se vlivem nedostatku prostředků na údržbu a obnovu v rámci celého kraje postupně zhoršuje. Konkrétně na území města Dobřany je ale stav silnic II. a III. třídy relativně dobrý, tj. vůči zbytku kraje výrazně nadprůměrný (viz mapa 3 v příloze).

Velkým rizikem pro další vývoj stavebního stavu silnic na území města jsou nedořešené majetkoprávní vztahy k dotčeným pozemkům. Liknavý přístup Plzeňského kraje jako vlastníka silnic může do budoucna vést k těžko řešitelné situaci.

Na místních komunikacích jsou velké rozdíly v dopravně technickém i stavebním stavu (od nově zrekonstruovaných úseků až po nezpevněné komunikace). V souladu s Programem města se stavební stav komunikací zlepšuje postupně od centra města. Proběhly rekonstrukce náměstí, Lidické ulice, Stromořadí, atd.

Dopravní nehody a bezpečnost silničního provozu

Ze záznamů o dopravních nehodách šetřených Policií ČR byl vyhodnocen vývoj dopravní nehodovosti v letech 2007 až 2013. Je třeba upozornit, že statistika celkového počtu dopravních nehod (viz graf 9 v příloze) je ovlivněna změnou zákonných podmínek pro

hlášení dopravních nehod, které nabylo účinnosti od 1. 1. 2009. Pro vývoj dopravní nehodovosti v celém sledovaném období má proto větší vypovídací schopnost informace o počtech zraněných a usmrcených osob při dopravních nehodách (viz též graf 9 příloze).

Celková dopravní nehodovost na území města i její následky se postupně snižují. Ke zlepšení bezpečnosti silničního provozu na území města přispěla i některá opatření realizovaná na základě Programu rozvoje města (např. radary na průjezdním úseku silnice II/180, okružní křižovatka Přeštická – Lipová).

Dopravní nehody jsou poměrně rovnoměrně rozloženy po komunikační síti, přesto lze vytipovat některá nebezpečná místa s opakovanými dopravními nehodami (viz mapa 4 v příloze):

- Třída 1. máje (II/180) v blízkosti podjezdu pod tratí. Zvýšený počet nehod souvisí s vysokou rychlostí vozidel na vjezdu do města. Ke zlepšení stavu by měla přispět plánovaná okružní křižovatka s Průmyslovou ulicí.
- Třída 1. máje (II/180) v blízkosti čerpací stanice a křižovatky s Lipovou ulicí.
- Zatáčka na II/180 mezi Vodním Újezdem a Dobřánkami.
- Průjezdní úsek silnice II/180 Vodním Újezdem (západně od návsi).
- Zatáčka na silnici Dobřánky – Lhota.
- Spojovací ulice (střední část).
- Nově též křižovatka Stromořadí – Široká – Chlumčanská (nerespektování přednosti v jízdě zprava).

Z anketního průzkumu a veřejného projednání vyplynulo, že se na komunikační síti vyskytují i další místa, která jsou občany subjektivně vnímána jako nebezpečná, byť se to neprojevuje zvýšeným počtem dopravních nehod:

- Školní ulice u 1. stupně ZŠ (široký neusměrněný prostor, chaotický pohyb vozidel a chodců před začátkem a po ukončení vyučování).
- Třída 1. máje (II/180) u 2. stupně ZŠ.

Z důvodů prevence dopravních nehod bude vhodné prověřit možnosti realizace prvků zpomalení dopravy na vjezdech do zastavěného území, např. dopravní šikany, ostrůvky, psychologické prvky atp.

Doprava v klidu

Výrazně největší nedostatek parkovacích a odstavných míst se projevuje v celém sídlišti Pančava, a to i přes navýšení počtu míst, která byla v souladu s Programem rozvoje města vybudována v uplynulém období (17. listopadu, Palackého, Sokolovská).

Dílčí problémy s parkováním se objevují i v dalších částech města:

- Centrum města, tj. náměstí a přilehlé ulice, tř. 1. máje.
- Hornické sídliště.
- Lokalita u Psychiatrické nemocnice a koupaliště Kotynka.

Na základě Programu rozvoje města bylo vyřešeno parkování nákladních automobilů v prostoru bývalých kasáren.

6.2 Cyklistická a pěší doprava

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava v Dobřanech a okolí má vzhledem k relativně příznivému výškovému profilu území dobrou perspektivu rozvoje, což se projevilo i v anketě velkou podporou rozvoje cyklotras mezi občany.

Stávající cyklotrasy ve městě i jeho okolí jsou vedené převážně po komunikacích s automobilovým provozem, které se sice vyznačují vesměs malou intenzitou automobilové dopravy, ale současně i nedostatečnou šířkou. Zejména dosavadní vedení cyklotrasy č. 3 po Lipové a Jiráskově ulici a dále na Chlumčany, ale i po silnici ze Lhoty do Dobřánek je nevhodné. Výstavba cyklotrasy CT3 s novým trasováním mimo silnice je jedním z preferovaných projektů města, ale její příprava naráží na velké množství soukromých pozemků, které bude nutné vykoupit.

Vhodné trasy pro cyklisty chybí i v dalších směrech, zejména:

- Propojení Dobřánky – Vodní Újezd (jediné možné spojení je po silně frekventované silnici II/180).
- Propojení Dobřany – Šlovice (neexistující propojení cest v okolí Šlovického vrchu).
- Propojení Šlovice – Litice (problémy se soukromými pozemky, které brání propojení existující trasy).

Pro koordinovaný rozvoj cyklotras by bylo vhodné prověřit a navrhnout návaznosti jednotlivých tras na okolní obce a turistické cíle v okolí.

Pěší doprava

Vzhledem k velikosti města má pěší doprava v Dobřanech nezanedbatelný význam. V souvisle zastavěném území Dobřan jsou podmínky pro chodce převážně vyhovující. V souladu s Programem rozvoje města byly provedeny rekonstrukce chodníků v některých ulicích (Stromořadí, Mostecká).

Problémy se objevují především v okrajových částech města. Chodníky chybí podél některých úseků silnic ve Vodním Újezdu, Šlovicích a Dobřánkách. Chybí bezpečné propojení z města do průmyslového území za železniční tratí. Vůbec neexistují vhodné pěší trasy z Dobřánek do Vodního Újezdu a z Dobřan do Šlovic, případně do sousedních obcí (Chlumčany).

Samostatným problémem je křížení pěších tras s motoristickými komunikacemi. Přes významné zlepšení, zejména na průtahu silnice II/180 přes Dobřany, se v názorech občanů města stále jedná o významné bezpečnostní riziko (viz též kapitolu 6.1 Dopravní nehody).

6.3 Veřejná doprava

Železniční doprava

Město Dobřany leží na železniční trati Plzeň – Klatovy – Železná Ruda-Alžbětín, na které je v úseku Plzeň – Klatovy provozován (téměř) taktový provoz s intervalem 1 hodina. Čtyři páry vlaků denně zajišťují přímé spojení Dobřan s Prahou.

Časová dostupnost z Dobřan do Plzně po železnici je velmi dobrá (z Dobřan do Plzně hl. n. 15 – 20 minut, do Plzně zastávky 12 – 17 minut). Časová dostupnost z Dobřan do Přeštic je 12 – 14 minut.

Železniční stanice Dobřany se nachází v SV části města mezi sídlištěm Pančava a průmyslovým územím. Výborná dostupnost je ze sídliště, ještě přijatelná z centra města (docházková vzdálenost cca 1 km). Z průmyslového území, které leží v blízkosti stanice, neexistuje pěší propojení. Další části města (Kotynka, Hvízdalka, Dobřánky) včetně významného areálu Psychiatrické nemocnice leží zcela mimo přijatelnou docházkovou vzdálenost (viz mapa 5 v příloze).

Návaznost autobusové dopravy na vlaky není až na výjimky zajištěna časově ani prostorově. Stávající parkoviště před nádražím současnému provozu kapacitně vyhovuje. Na nádraží v současné době není dostupná možnost bezpečného uložení jízdních kol.

Autobusová doprava

Dálková autobusová doprava je vedena po nadřazené silniční síti (I/27) mimo zastavěné části města.

Regionální autobusová doprava je zajišťována z Dobřan prakticky do všech směrů, ale v různé kvalitě a bez vzájemných systematických přestupních vazeb. Spojení Dobřany – Plzeň je provozováno paralelně s železnicí bez zjevné koordinace.

Spojení do Stodu (obec s rozšířenou působností, nemocnice) je nedostatečné – 6, resp. 7 spojů v pracovní dny, nerovnoměrně rozložené v čase, poslední spoj ze Stodu do Dobřan dokonce již v 16 hodin.

Pro spojení z Vodního Újezdu platí totéž, co pro spojení Dobřany – Stod. Navíc je špatná návaznost spojů z Vodního Újezdu směrem na Plzeň.

Šlovice mají relativně dobré spojení do Plzně (lepší než ze Šlovic do Dobřan), neboť regionální spoje od Přeštic jezdí po původní trase silnice I/27.

Pokrytí území města autobusovými zastávkami je dobré (viz mapa 5). Za pozitivum lze označit i polohu „centrální“ autobusové zastávky Dobřany u čerpací stanice, ve které zastavují všechny linky, a která je dobře dostupná z velké části města. Potřebné je doplnění autobusových zastávek v blízkosti rostoucího průmyslového a skladového areálu.

V Dobřanech není provozována a ani do budoucna se vzhledem k velikosti města nejeví jako reálná klasická městská hromadná doprava. Pro zajištění vnitroměstských přepravních vztahů by bylo vhodné detailněji prověřit možnosti posílení / zatraktivnění linkové autobusové dopravy na úrovni mikroregionu (Dobřany, Chlumčany, Chotěšov, ev. Vstíš) s cílem zajistit přímé a pravidelné propojení okrajových částí Dobřan a Psychiatrické nemocnice s centrem města a nádražím včetně přestupních vazeb.

Prověření optimálního trasování linek a časových poloh spojů bude vhodné provést ještě v roce 2014 vzhledem k chystanému výběrovému řízení na dopravce na jižním Plzeňsku v příštích letech a souvisejícímu zpracování organizace dopravy společností POVED.

6.4 Letecká doprava

Částečně na území města, na jeho severozápadním okraji se nachází bývalé vojenské letiště Líně. V současné době má statut neveřejné mezinárodní letiště s vnější hranicí, s druhem provozu VFR ve dne.

Prostor letiště a jeho okolí je v ZÚR Plzeňského kraje vymezen jako rozvojové území „Mezinárodní letiště s komerční zónou Plzeň – Líně“ s plochou nad 30 ha. U těchto lokalit má zásadní význam napojení pro pozemní dopravu.

Letiště Líně je napojeno železniční vlečkou z trati Plzeň – Domažlice. Pro silniční dopravu se uvažuje o přímém napojení na dálnici D5 v úseku mezi stávajícími exity 80 (Litice) a 89 (Sulkov), které se kvůli minimalizaci negativních dopadů na okolní obce včetně Dobřan jeví jako nezbytná podmínka rozvoje lokality. I při kvalitním napojení letiště na dálnici D5 hrozí v případě rozvoje této lokality významný nárůst dopravy na silnici II/180 přes Dobřany.

7 Prostředí města

Kvalita prostředí je z hlediska sledovaných environmentálních faktorů relativně dobrá.

7.1 Ovzduší

Za problém lze považovat fakt, že území města bylo zařazeno v letech 2010 – 2012 do oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší díky překročení imisních limitů pro benzo(a)pyren. Tato látka patří mezi tzv. polyaromatické uhlovodíky, jejichž největším producentem jsou nedokonalé spalovací procesy v lokálních topeništích na tuhá paliva (průměrně 66 %), doprava přispívá cca 4 %. Benzo(a)pyren má prokazatelně karcinogenní účinky.

7.2 Čistota města a odpady

Z hlediska vnímání kvality prostředí obyvateli města je podstatné, že v názorových průzkumech jsou čistota města a péče o veřejná prostranství považovány za významný problematický bod. Naopak zátěž města zápachem z provozu velkovýkrmny prasat Vysoká je považována za problém daleko méně, než tomu bylo při srovnatelných průzkumech v roce 2006.

Jak již bylo výše uvedeno, čistota města a péče o veřejná prostranství jsou dle názorů obyvatel města považovány za problém. Nejvíce kritických názorů se týkalo psích exkrementů a to i přes prokazatelné zlepšení a dostatečné vybavení města odpadkovými koši se sáčky na tuhé výkaly. Žádoucí je zejména posílení represí ze strany městské policie.

Město je dostatečně vybaveno standardními nádobami na sběr znovu využitelných složek odpadu i některými speciálními (hadry, elektroodpad). Od listopadu 2011 je v Dobřanech v provozu moderní sběrný dvůr.

V oblasti odpadů občané poukázali na nepořádek kolem kontejnerů a nedostatečný úklid a vznesli požadavek na kontejnery na bioodpad, hliník a tetrapak. Tyto odpady ale lze odvézt přímo do sběrného dvora.

7.3 Veřejná prostranství a zeleň

Ve stavu veřejných prostranství a zeleně jsou výrazné kvalitativní rozdíly. Vynikající je stav památkové zóny, zejména náměstí T.G.M., které bylo upraveno v letech 2009 – 2010. Kvalitně upravený prostor náměstí by zasloužil větší oživení např. v podobě trhů, tak aby náměstí plnilo svou společenskou funkci.

Rozdíly v kvalitě zeleně a veřejných prostranství jsou patrné např. mezi sídlišti Pančava (kde již byly realizovány revitalizační zásahy do zeleně a cest) a Hornická. Občané identifikovali řadu tzv. ugly places, tedy míst která jsou považována za nepříjemná a i nebezpečná.

Za poměrně významný problém je ve městě považováno poškozování zeleně a mobiliáře vandaly a nedostatečná obnova ploch zeleně.

7.4 Nakládání s vodami

Významným faktorem zdravých životních podmínek ve městě je zásobování vodou a nakládání s odpadními vodami. Z hlediska bezpečnosti je důležitá ochrana před důsledky povodní.

Zásobování pitnou vodou

Město Dobřany zásobuje pitnou vodou vodovod pro veřejnou potřebu, na který je napojeno 100 % obyvatel. Zdrojem vody jsou vrty v nivě Radbuzy, z nichž je voda čerpána přes úpravnu vody do zemního vodojemu Hujáb. Z vodovodního systému města je zásobována sousední obec Vstíš, a je z něj vyvedena odbočka k bývalému vojenskému letišti Líně. V současné době probíhá rozsáhlá rekonstrukce systému, spočívající v rekonstrukci úpravně vody a napojení nového podzemního zdroje vody, který nahrazuje dříve používaný odběr vody z Radbuzy. Rozšíření kapacit úpravně a vodojemu se neplánuje.

Ve Šlovicích je část domů napojena na vodovodní systém Dobřan, část obyvatel odebírá pitnou vodu z domovních studní. Vodní Újezd je zásobován pitnou vodou z domovních studní.

Likvidace odpadních vod

Dobřany mají z části oddílnou, z části jednotnou kanalizaci. Dešťová kanalizace odvádí dešťové vody do povodí řeky Radbuzy. Odpadní vody z jednotné a splaškové kanalizace jsou svedeny na ČOV Dobřany, která v posledních letech prošla zásadní rekonstrukcí, při které kromě zavedení moderních technologií byla zvýšena její kapacita na 9600 ekvivalentních obyvatel.

Šlovice mají částečně vybudovanou jednotnou kanalizaci, na kterou je napojena přibližně polovina obyvatel. Odpadní vody z této již velmi zastaralé kanalizace jsou bez čištění vypouštěny do přítoku Radbuzy. Druhá polovina obyvatel zachycuje odpadní vody v jímkách, které jsou vyváženy na ČOV Dobřany. Plánuje se dobudování kanalizace a napojení na ČOV Dobřany přes čerpací stanici.

Vodní Újezd má částečně vybudovanou dešťovou kanalizaci. Tato kanalizace je vyústěna do řeky Radbuzy. Zhruba polovina obyvatel vypouští odpadní vody po předčištění v septických mimo kanalizaci, 50 % obyvatel zachycuje odpadní vody v bezodtokových jímkách. V územním plánu je navržena nová kanalizace, která bude napojena na systém plánované průmyslové zóny Líně. Do doby realizace tohoto řešení zůstane stav nezměněn.

Vlastníkem vodohospodářské infrastruktury je město Dobřany, provozovatelem je ČEVAK, a.s., České Budějovice.

Ochrana před důsledky povodní

Zátopové území včetně aktivní zóny je vymezeno na Radbuze, která však nepředstavuje pro území města zásadní povodňové ohrožení obyvatel nebo objektů. Dle Plánu povodí Berounky je ve městě 102 ohrožených obyvatel a 34 zaplavovaných objektů, jde však vesměs o zahrady a nebytové objekty. Současná ochrana zastavěného území je na vodu dvacetiletou, cílová ochrana podle Plánu na vodu padesátiletou.

Pro eliminaci důsledků bleskových a přivalových povodní na přítocích Radbuzy (Chlumčanský potok, Šlovický potok a další) slouží stávající (Kotynka) i plánované retenční, odlehčovací příkopy a obdobná opatření. Žádoucí je posilovat retenční schopnost krajiny.

8 Územní rozvoj

8.1 Zastavěné území

Z urbanistického hlediska jsou těžištěm sídelní struktury města Dobřany jako takové a zejména jejich centrum (památková zóna) s náměstím T.G.M. V této části je soustředěna hlavní vybavenost komerčního i nekomerčního charakteru i turistické atraktivity. Přirozený vývoj v návaznosti na historické centrum byl porušen realizací panelových sídlišť v šedesátých a sedmdesátých letech 20. století. Optimální není ani řešení některých rezidenčních ploch z období po roce 1990. Specifickým elementem urbanismu města je areál Psychiatrické nemocnice, vystavěný původně mimo souvislou zástavbu města, který je poměrně zásadní územní bariérou v jihozápadním okraji současné zástavby.

Východní a jihovýchodní část města v návaznosti na železniční trať je určena pro ekonomické aktivity.

V menších sídlech (Dobřánky, Vodní Újezd, Šlovice) převažuje rezidenční funkce, vybavenost je zde minimální.

Nový územní plán stávající členění v zásadě potvrzuje. Rozvojové možnosti vlastních Dobřan jsou omezené řadou limitů (záplavové území, železnice, nerostné suroviny ap).

Rozvojové plochy pro bydlení jsou umístěny v okolí Psychiatrické nemocnice, což není z urbanistického hlediska příznivé řešení, neboť zde dochází k vytvoření svébytného satelitu odděleného od města údolím Chlumčanského potoka s nádržemi a rekreačním územím Kotynka. Druhým pólem rozvoje bydlení je severní část města, kde se nachází lokalita Malá strana, která je prioritou města.

Plochy pro výrobu jsou i nadále soustředěny ve východní části města, kde je nutno dořešit přechod k významné ploše s rekreačním potenciálem Šlovický vrch. Podstatný rozvojový potenciál představuje přestavbové území kasáren, kde se v současné době nachází různé typy ekonomických i dalších aktivit (kultura, sociální služby, bydlení). Je zde plánován zejména rozvoj bydlení a vybavenosti. Část území v majetku soukromého vlastníka je z hlediska rozvoje pravděpodobně zablokována díky vložení jako zástavy bance.

Šlovice mají již téměř rezidenční charakter, který je potvrzován dalšími rozvojovými plochami pro bydlení. Tento vývoj je sporný. V Dobřánkách a Vodním Újezdu nejsou navrhovány žádné zásadní rozvojové plochy.

Záměrem, který se vymyká z logiky rozvoje města, je rozvoj komerčních ploch v návaznosti na letiště Líně. Tyto plochy jsou zamýšlené hlavně pro logistiku a cargo. Smysluplnost záměru by měla být znovu ověřena se zohledněním současných ekonomických trendů v ČR i v Evropě.

Uvnitř Dobřan je připraveno několik záměrů, které přispějí ke zvýšení atraktivity města. V první řadě jde o dokončení sportovní vybavenosti v jižní části města a vznik sportovní vybavenosti nadmístního významu.

Pro volnočasové aktivity má zásadní význam údolí Kotynka s přírodním koupalištěm a dalšími sportovními aktivitami. Žádoucí je doplnit atraktivity pro celoroční fungování vč. zázemí, mezi obyvateli se objevily požadavky na lanové centrum, veřejné hřiště na petang, beachvolejbal, cyklo pro děti atd. Potřebné je zpracovat ucelený návrh rozdělení a kloubení aktivit v území.

V dalších úvahách o rozvoji by se mělo vedení města soustředit na posílení vnitřního města, zejména jeho centra. Je třeba zvážit posílení využitelnosti náměstí (trhy, kulturní akce), zejména s ohledem na plánované otevření velkoplošné obchodní jednotky, která ohrozí obchody na náměstí T. G. M. a v centru jako takovém.

Ve městě došlo v uplynulém období k sanaci některých větších objektů (např. tzv. „Ponorka“) a v některých případech se podařilo najít i nové využití takto vzniklého prostoru (např. bývalá kuchyně a jídelna nad viaduktem). Návrhy na přestavbu či využití je třeba zpracovat také pro další plochy, např. pro plochu po objektu Integry, jehož demolice je připravena.

Plochu bývalého dobytčího trhu, které bývalo historicky významným bodem dění ve městě, je zřejmě v současné době vhodné využít spíše jako územní rezervu pro konání jednorázových akcí náročnějších na prostor (cirkus, Den policie apod.).

8.2 Okolí města

Okolí města vytváří potenciál pro rozvoj příměstských sportovních a rekreačních aktivit. Jeho využití bylo důležitým tématem v názorových průzkumech. Připraveno je dokončení cyklostezek v údolí řeky Radbuzy a obnova lesoparku Martinská stěna.

Na využití Šlovického vrchu neexistuje ucelený názor. Otázkou zůstává možnost skloubení, a s tím související míra zachování, různých typů aktivit (např. motokros, využití přírodních enkláv pro relaxaci, blízké ekonomické aktivity).

II. SWOT analýza

SWOT analýza města Dobřany pro potřeby Programu rozvoje města vznikla na základě výsledků názorového průzkumu a závěrů situační analýzy. Z názorového průzkumu byly využity odpovědi na otázky:

- č. 3 - Co považujete za přednosti Dobřan? V čem Vám nabízejí podmínky pro příjemný život? - Silné stránky
- č. 4 – A naopak jaké jsou nedostatky? Co Vám život v Dobřanech zneprjemňuje? - Slabé stránky
- č. 24 - Zamyslete se nad budoucností města na příštích 7 let a uveďte, co považujete za největší rizika pro budoucnost města.? - Ohrožení
- č. 25 – A naopak, jaké příležitosti může město pro další rozvoj využít? - Příležitosti

Názory občanů byly konfrontovány s nejdůležitějšími poznatky jednotlivých oborových situačních analýz vytvořených expertním způsobem. Oba vstupy a způsob jejich použití byl projednán v Participační skupině pro aktualizaci Programu, která byla složena ze zástupců významných subjektů či institucí působících ve městě.

Následně byla SWOT analýza města obodována podle významu jednotlivých tvrzení. Výsledkem je tak jediná SWOT analýza, která se zabývá různými aspekty rozvoje města.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Klidné bydlení v zázemí Plzně - Upravený vzhled centra města a náměstí - Bohatá nabídka kulturních a sportovních akcí regionálního významu - Pestrá spolková činnost - Dobrá dostupnost města automobilovou dopravou z Plzně i z ostatních - Rychlé a pravidelné železniční spojení Dobřany – Plzeň 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevhodné umístění některých podnikatelských aktivit - kasárna, Druso - Nedostatek parkovacích míst ve městě (sídlíště Pančava, u MŠ, ZŠ, ZUŠ) - Ohrožení bezpečnosti dětí u školských zařízení vinou nedořešené dopravní obsluhy - Problémy se sociálně nepřizpůsobivými občany - Chybějící chodníky podél silnic (zejména v okrajových částech města)
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> - Udržení potřebného počtu bytů pro řešení sociálních i rozvojových potřeb - Výstavba zařízení pro sport a volný čas - Vybudování rekreačních zón vhodných pro odpočinek a trávení volného času v zázemí města (Martinská stěna, Šlovický vrch, údolí Radbuzy) - Vybudování cyklostezek ve městě i okolí včetně vybavenosti - Využití finanční podpory EU 2014+ - Vytvoření centra pro volnočasové aktivity DDM 	<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšení podílu obyvatel ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením - Malý zájem občanů o veřejné věci - Malý zájem mladých o spolkovou činnost a veřejný život - Zablokování rekonstrukcí silnic z důvodu nevyřešených majetkoprávních - Nárůst automobilové dopravy na průjezdných úsecích silnic

Seznam použitých zdrojů

- *Databáze demografických údajů za obce ČR.* [databáze] ČSÚ. 2013. [on-line]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- *Český statistický úřad* [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz>.
- *Výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2011.* ČSÚ. [on-line]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/slodb2011/redakce.nsf/i/home>
- *Veřejná databáze ČSÚ: Sociální statistiky, demografie, ekonomika, cestovní ruch, bytová výstavba.* ČSÚ. 2013. [on-line]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>
- *Celostátní sčítání dopravy 2005.* Ředitelství silnic a dálnic ČR. [on-line]. Dostupné z: <http://www.scitani2005.rsd.cz/start.htm>
- *Celostátní sčítání dopravy 2010.* Ředitelství silnic a dálnic ČR. [on-line]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/doc/Silnicni-a-dalnicni-sit/Intenzita-dopravy/celostatni-scitani-dopravy-2010>
- *Dojíždka za prací a do škol v Plzeňském kraji* (na základě výsledků SLDB 2011). ČSÚ – Krajská reprezentace Plzeň. Plzeň. 2014.
- *Integrovaný portál MPSV – sociální služby.* Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. 2013. [on-line]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc/ssl>
- *Statistika školství v Plzeňském kraji.* [databáze]. OŠMS KÚ Plzeňského kraje. 2013.
- *Statistika trhu práce.* [databáze] ÚP Plzeň. 2014.
- *Komunitní střednědobý plán sociálních služeb na území POÚ Stod a Dobřany pro období 2012-2015.* CPKP. 2012.
- *Statistika návštěvnosti Občanské poradny Plzeň se sídlem v Dobřanech.* Občanská poradna Plzeň. 2014.
- *Zaměstnanecká pracovní místa v obcích ČR.* [databáze]. MF ČR. 2013.
- *Názorový průzkum mezi obyvateli Dobřan na téma kvalita života ve městě a další rozvoj města.* Agora Central Europe, Praha, 2014.
- *Souhrnná zpráva o realizaci debatních setkání na téma aktualizace Programu rozvoje města Dobřany se zástupci vybraných cílových skupin.* Agora Central Europe, Praha, 2014.
- *Zpráva z diskuzního setkání pro veřejnost.* Agora Central Europe, Praha, 2014.

Seznam příloh

Grafy:

- Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v období 2000-2012
- Graf 2: Vývoj pohybu obyvatel města Dobřany
- Graf 3: Vývoj počtu narozených v období 2000-2012
- Graf 4: Vývoj intenzity bytové výstavby v období 2002-2011
- Graf 5: Vývoj počtu dětí ve věku 3-5,5 let
- Graf 6: Vývoj počtu žáků 1. třídy ZŠ
- Graf 7: Vývoj počtu žáků ZUŠ
- Graf 8: Vývoj počtu pracovních míst ve vybraných obcích (k 1.12.)
- Graf 9: Vývoj celkového počtu evidovaných dopravních nehod a počtu zraněných a usmrcených osob při dopravních nehodách za období 2007-2013

Tabulky:

- Tabulka 1: Průměrné relativní demografické ukazatele v období 2000-2012
- Tabulka 2: Struktura obyvatel v roce 2011
- Tabulka 3: Intenzita bytové výstavby v letech 2004-2011
- Tabulka 4: Struktura a vybavení bytů v roce 2011
- Tabulka 5: Bilance pohybu do škol (rok 2011)
- Tabulka 6: Kulturní památky na území města Dobřany
- Tabulka 7: Podíl nezaměstnaných osob v obcích zájmového území
- Tabulka 8: Nejvýznamnější zaměstnavatelé ve městě Dobřany
- Tabulka 9: Bilance pohybu za prací (rok 2011)
- Tabulka 10: Směrová vyjížďka do zaměstnání (rok 2011)
- Tabulka 11: Dlouhodobý hmotný majetek na 1 obyvatele
- Tabulka 12: Intenzity dopravy – porovnání celostátního sčítání dopravy 2005 a 2010

Mapy:

- Mapa 1: Vymezení zájmového a konkurenčního území města Dobřan
- Mapa 2: Intenzita dopravy v roce 2010

Mapa 3: Stav regionálních silnic na Dobřansku

Mapa 4: Dopravní nehody na území města Dobřan

Mapa 5: Veřejná doprava na území města Dobřan